

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

KÖZÉPPONTBAN A MINŐSÉG

Fenn kell tartani a termelés sokszínűségét

Váncsa Jenő sajtótájékoztatója a Parlamentben

Egy nappal azután, hogy a Minisztertanács áttekintette a VII. ötéves, valamint az 1986. évi népgazdasági terv kidolgozásának helyzetét, szeptember 13-án, pénteken délelőtt Budapesten, a Parlamentben Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter a mezőgazdaság idei eredményeiről, az élelmiszergazdaság teljesítményeiről, a befolyásoló feszültségekről, a szabályozórendszer változásairól tájékoztatta a sajtó képviselőit. Ez utóbbival kapcsolatban a miniszter bejelentette, hogy a Minisztertanács elfogadta az 1986-ban életbe lépő új szabályozásokat.

Egyfajta mérleget nyújtva a most záruló tervidőszakról, a tárca vezetője rámutatott az élelmiszer-gazdaság stabilizáló szerepére, s azokra az újszerű igényekre, amelyeknek egy rendkívül nehéz fejlődési szakaszban kellett megfelelnie az ágazatnak. Ilyen

igény volt többek közt, hogy az intenzív pályára való ráállást folytonos csereművelés közben kellett megvalósítani. Ilyen igény volt továbbá a versenyképes termékek gyártásának előtérbe kerülése, valamint az anyag- és energiatakarékos technológiák bevezetésének kérdése. Az agrárágazat az elmúlt években összességében megfelelt az elé állított követelményeknek, amely végül is a nyolcvanas évek kiegyensúlyozott hazai áruellátásában és a magyar agrártermékek minden eddiginél nagyobb exportjában mutatkozott meg. A tervidőszak éveiben a legfontosabb fejlesztési programok többnyire megvalósultak, néhány területen azonban fejlesztésre már nem maradt erő. A kevesebb anyagi erőből az üzemek mindenképp a gyorsabban megtérülő beruházásokra vállalkoztak. A hatodik ötéves tervi mezőgazdasági beruházá-

sokban fontos szerepet kaptak a világbanki hitelek. Tízmilliárd forint és száz-húszmillió dollár igénybevétele az intenzív gabonatermesztési program keretében továbbra is az élen járó technika vonult be a hazai gabonatermelésbe, s apró előrelépésként könyvelhető el, hogy néhány hazai mezőgazdasági vállalat is tudott eredményeket felmutatni. Az intenzív gabonatermelési programba bevont területen (803 ezer hektár) ma egy-egy hektáron tíz mázsával több gabona terem, mint az IGP-kiül eső területek hektárjain.

Míg a növénytermelés — azon belül is a gabonatermelés — dinamikus fejlődött, az állattenyésztés, különösen a tökeigényes ágazatok, lemaradtak. Jelentős beruházások történtek a tejiparban, a húsiparban, s lényegében eredmé-

(Folytatás a 2. oldalon)

Magyar-dán szakszervezeti tárgyalások

Baranyai Tibor, a SZOT főtitkára pénteken fogadta a Dán Vasasszakszervezet Georg Poulsen elnök vezette küldöttségét, amely a vasasszakszervezet elnökségének meghívására tartózkodik hazánkban. A magyar és a dán szakszervezeti vezetők a két ország szakszervezeti mozgalmának időszerű kérdéseiről és a magyar-dán szakszervezeti kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről folytattak véleményesert.

(MTI)

Szeptember 30. után is beváltják a tüzelőutalványokat

A Tüzelő- és Építőanyag-kereskedelmi Egyesülés értesíti a vásárlókat, hogy az állami és szövetkezeti telepeken szeptember 30. után is beváltják a SZOT-tüzelőutalványokat. Az aktív dolgozók és a nyugdíjasok egyaránt beválthatják utalványukat, kivéve, ha azok háztartási tüzelőolajra szólnak.

(MTI)

Sebestyén Nándorné Venezuelában

Dr. Leonardo Ferrer, a venezuelai parlament képviselőházának elnöke fogadta Sebestyén Nándornét, az Országos Békatanács elnökét, aki a venezuelai partnerszervezet meghívására szeptember 9-e és 11-e között látogatást tett Caracasban.

Először a Zala gyöngyét kezdtek el szüretelni

Megkezdődött megyénkben a szüret

Bár Hajdú-Bihar megye nem tartozik a nagy szőlőtermelők közé, néhány gazdaságban mégis évek óta sikeresen termesztik a csemege- és borszőlőt. Ezek közé tartozik a sárándi Szabadság Termelőszövetkezet is. A hajdúbogosi határrezszen 131 hektár közös művelésű földön kezdődött meg e hét elején a szüret. Először a csemegezőlőt szedik, hiszen ez korábbi érésű fajta. A téli fagyok és a tavaszi hűvös idő okozta károk miatt már az előzetes becslések szerint biztosra vehető, hogy a tavalyi termésnek töredékét sikerül csak leszedni. Év elején a tervek még 600 tonna szőlőt irányoztak elő, ez azonban az említett körülmények miatt csak 250 tonna körül lesz. A minőség sem kiváló, de erre majd a későbbiek során kapnak választ a szövetkezet vezetői. Az árbevételi kiesés így több mint 2 millió forint lesz. A csemegezőlő (mintegy 50 tonna) a megyei élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat ABC-áruházaihoz kerül árusításra. A borszőlő értékesítésével sincsenek gondok, hiszen szerződésben állnak az Eger-Mátravidéki Borgazdasági Kombináttal, ide kerül az összes termésmennyiség. A szüreti csúcs a jövő hónap közepén várható, az érési ütemtől függően. Ekkor több mint száz ember és több iskola diákja fog a földeken dolgozni.

(Kép, szöveg: Nagy Gábor)

Osztályozzák, válogatják a boltokba kerülő csemegezőlőt

Hazaérkezett a Szolidaritási Bizottság küldöttsége

Hazaérkezett a Magyar Szolidaritási Bizottság küldöttsége Jakob Sándor elnök vezetésével, amely a Szovjetunióban tartózkodott. A delegáció Habarovszkban részt vett a „Japán militarizmus felett aratott győzelem 40. évfordulója és a béke-mozgalmak aktuális feladatai Ázsiában és a Csendes-óceán térségében” címmel megrendezett nemzetközi konferencián.

A tanácskozást követően Jakob Sándor Moszkvában tárgyalásokat folytatott Alekszandr Dzaszohovval, a Szovjet Afroázsiai Szolidaritási Bizottság első elnökével, valamint a két szervezet együttműködése és a nemzetközi szolidaritási mozgalom aktuális kérdéseiről. Jakob Sándor találkozott a Szovjet Latin-amerikai Szolidaritási Bizottság és a Szovjetunió akadémia afrikai intézetének vezetőivel is. (MTI)

Elérte célját az intenzív gabonatermelési program

Ülést tartott a megyei tsz-szövetség

A Hajdú-Bihar megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetségének az elnöksége pénteken délelőtt a hajdúböszörményi Béke Termelőszövetkezet Dorogi úti tanácskozótermében tartotta soron következő ülését. A vendégek között ott volt Reszegi Lajos, a hajdúböszörményi városi pártbizottság első titkára, Karácsony Sándor, a megyei tanács osztályvezetője és Patakölygi Rudolf, a hajdúböszörményi városi tanács elnöke.

A testület első napirendi pontként a termelőszövetkezetek termelési, műszaki fejlesztési eredményeiről, a világbanki programok lehetőségeiről készült előterjesztést vitatta meg. Amint az írásos anyag is hangsúlyozza, megynk mezőgazdasági termelőszövetkezeteiben meghatározó szerepet tölt be a gabonatermelés, ez az ágazat köti le a közös szántóterület hatvan százalékát. A hetvenes években általánossá vált a kukorica, majd a búza iparszerű termelésének megszervezése, a termelési rendszerek térhódítása. Ennek során a megye szövetkezetei 240 magas műszaki színvonalat képviselő

traktorhoz, 140 kombájnhoz és számos egyéb, a gabonatermesztéshez szükséges korszerű géphez jutottak hozzá.

Az IGP (Intenzív Gabonatermelési Program) eddigi ütemében a megye negyvenhat termelőszövetkezete vett részt — közülük több nemcsak egy-egy ütemben volt érdekelt. Harminkilenc szövetkezet azonban — a számukra túl szigorú feltételek miatt — nem tudott bekapcsolódni a programba, s így nem juthatott hozzá a gabonatermesztés korszerű gépeihez sem. Az írásos anyag megállapítja, hogy az IGP összességében elérte célját.

A testület második napirendi pontként a termelőszövetkezeti dolgozók üdültetéséről a helyzetéről és a továbbfejlesztés feladatairól szóló tájékoztatót vitattak meg; majd az elnökség megtárgyalta és elfogadta azt a jelentést, amelyet a Hajdú-Bihar megyei Termelőszövetkezetek Szövetsége működésének értékeléséről készített a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának ellenőrzési fősztálya.

Megnyitották a hanglemezheteket

Ünnepélyes külsőt öltött péntek este Debrecenben a Bartók terem: itt tartották meg a VIII. Hungaroton hanglemezhetek országos megnyitóját. A terem folyosóján alkalmi kiállítás mutatta be az év hanglemezheteket, a hanglemezhetekre forgalomba kerülő új kiadványokat és Kocsis Zoltán felvételeit. Ez alkalomból hirdették ki a Művelt Nép könyvterjesztő Vállalat Játék a hanglemezért elnevezésű zenei rejtvenyének eredményét. A nyertesek között van két debreceni is: Biri Edina és dr. Galgóczy Kálmán. A 10

darab hanglemezcsomagot személyesen juttatták el a nyertesekhez. A megnyitó ünnepség félnyolckor kezdődött: előbb dr. Bényei Miklós, a városi pártbizottság titkára köszöntötte a megjelenteket, majd Bors Jenő, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat igazgatója méltatta az akció jelentőségét. A köszöntő szavak után az est résztvevői Kocsis Zoltán hangversenyét hallgathatták meg. A népszerű zongoraművész Bach, Beethoven, Bartók és Schubert műveiből állította össze ünnepi műsorát.

Váncsa Jenő sajtótájékoztatója

(Folytatás az 1. oldalról)

nyesnek könyvelhető el a sütőipar elmúlt négy esztendői fejlődése is.

A teljesítmények folyamatos és erőteljes növekedése mellett a nyolcvanas évek közepére kialakultak feszültségök is, mondta Váncsa Jenő, amelyeknek a feloldása most már elodázhatatlan. Ezen feszültségek sorában említette a miniszter az állandósult cserearányromlást, az ipari és agrártermékek árának az utóbbiak rovására történő távolodását. Nagy és egyre növekvő a feszültség az alacsony színvonalon gazdálkodók és a kedvezőtlen adottságú üzemek körében. A miniszter elismerte, hogy húsz év alatt igazában nem sikerült megoldani a veszteségek problémáit, s hogy az elkövetkező években gyökeres változást kell elérni ezen a téren. Külön gondot jelentenek az élen járó és a lemaradt üzemek közötti nagy különbségek, amelyek egyrészt objektív okokból, másrészt azonban a gazdálkodás hiányosságai miatt adódnak. Körülbelül ötszázra tehető azoknak a nagyüzemi gazdaságoknak a száma, amelyek továbbra is versenyképesek, amelyek nem süllyedtek meg a gazdasági szabályozás elvonó jellegét. Másik ötszáz gazdaság a közepes mélyben foglal helyet: rájuk az a jellemző, hogy még van egy-két versenyképes ágazatuk. Végül van mintegy háromszáz gazdaság, amelyek nem bírják a versenyt: kétharmad részük a kedvezőtlen adottságok miatt, egyharmad részük az alacsony termelési szint miatt. Szélsőséges példaként említette Váncsa Jenő, hogy miközben az országban 6570 liter tej az egy tehénre jutó legmagasabb hozam, van olyan üzem, amely 1855 literrel tart. Nyilvánvaló, mondta, hogy ebben benne foglaltatnak azok a tényezők, amelyek a legelmebbi fegyelem megsértéséből fakadnak.

A miniszter röviden érintette az idei esztendő várható mezőgazdasági teljesítményeit, majd a VII. ötéves tervi termeléspolitikai elképzelésekkel foglalkozott. Előrebocsátva, hogy az élelmiszer-termelés Magyarországon továbbra is stratégiai tényező, alapvető elvként emelte ki a kiegyensúlyozott hazai ellátás, a nemzetközi piacokhoz való igazodás, valamint az üzemek jövedelmenteremtő képességének, azaz a nemzeti jövedelem növeléséhez való hozzájárulásnak a primátusát. A fejlesztő munkát a valóban piacképes ágazatokra kell irányítani, mondta, hangsúlyozva, hogy nincs igénytelen piac. Mindenhol versenyképesnek kell lenni, mindent biztosítani kell a kíváló minőséget. S változatlanul fenn kell tartani a termelés sokszínűségét.

Hogy mennyire a minőség kerül a mező- és élelmiszer-gazdaság VII. ötéves tervi törekvéseinek középpontjába, az már most érzékelhető. — Az árakban — jelentette ki a miniszter — fokozatosan bár, de érezhető módon el fogjuk ismerni a jobb minőséget. — A tej- és cukortermelés terén már megtörténtek az első lépések, a tárca most a hústermékek-nél látja a legtöbb tennivalót. Folytatódik az intenzív gabonatermesztési program is. A következő tervidőszak éveiben 17,5–18 millió tonna gabona termelésével számolhatunk, azzal együtt, hogy ezen a téren is megmaradnak a szigorú minőségi követelmények. A dinamikus növelendő gabonatermelés érdekében meghir-

detnek egy úgynevezett gyepp-gabona váltógazdálkodást. 1986-ban már százezer hektárral kell növelni a gabona, elsősorban a kukorica vetésterületét. 1987-től bevezetik a napraforgó beltartalom szerinti átvételét is, ebben az ágazatban is szigorúbbak lesznek tehát a minőségi követelmények. A cukorrépa vetésterületét ugyanakkor mérsékelik, ott, ahol a legeredménytelenebb a cukortartalom növelésére irányuló törekvés, megszüntetik a cukorrépa-termelést.

Fordulatot kell elérni az elkövetkező években a nagyüzemi állattartásban is, mégpedig a minőség egyértelmű javításával. Ehhez az előkezesítések már megtörténtek, jövőre, mint köztudott, a sertésminőség első fokozatát minden termelő megismerkedhet a követelményekkel, s megtudja, milyen árat is kap majd termékéért a minőség szerinti értékelésel.

Végezetül a közgazdasági

feltételrendszer változásai-val foglalkozott a miniszter. Igen fontos ezek közt, hogy az agrárágazat beruházási lehetőségei 1986-ban 5–10 százalékkal nagyobbak lesznek az ideiekénél.

— Nem azt mondjuk, hogy ez sok — jegyezte meg Váncsa Jenő —, de tény, hogy 1979 óta ez lesz az első olyan év, amikor nem csökken, hanem növekszik a beruházási lehetőség. Más szóval, a beruházási lehetőségek összhangban lesznek a termelési politikai feladatokkal. Fontos továbbá, hogy a mezőgazdaság védelemsszaldója pozitívum változik (mintegy 1,5 milliárd forinttal) a mezőgazdasági nagyüzemek javára. Az eddigieknél is nagyobb feladatokra az ösztönzést úgy kívánják megteremteni, hogy a mezőgazdasági termékek árszínvonalát ne növekedjen erőteljesen, vagyis 1986-ban a mezőgazdaságban nyújtott támogatások nem csökkennek, hanem nőnek.

A BT ülése

Az arab országok egy csoportjának kérésére csütörtökön New Yorkban összeült az ENSZ Biztonsági Tanácsa. Az ülés résztvevői az Izrael által megszállt arab területek helyzetét, s ezen belül az izraeli hatóságoknak a helyi lakosság ellen hozott megtorló és önkényes intézkedéseit vitatták meg.

Megfigyelők emlékeztettek arra, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa az arab országok kérésére nemrégiben már foglalkozott ezzel a kérdéssel, akkor azonban az Egyesült Államok vétőjogaival megakadályozta a megtorló intézkedések visszavonását követelő határozat elfogadását.

NSZK—szovjet kapcsolatok

Hans-Dietrich Genscher nyugatnémet külügyminiszter az NSZK és a Szovjetunió kapcsolatainak átfogó és következetes kiértékeléséről szánt síkra abban a levelében, amelyet pénteken küldött Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszternek a két ország közötti diplomáciai viszony felvételének 30. évfordulója alkalmából. Genscher szerint a szovjet-nyugatnémet együttműködés, amelynek a másik fél jogos igényeinek tiszteletben tartására kell épülnie, sok eredménnyel járt az elmúlt évtizedekben.

Európai parlament

Az Európai parlament, a nyugat-európai közösség képviselőháza csütörtökön Strasbourgban határozatban ítélte el azt az akciót, amely a Greenpeace szervezet hajója, a Rainbow Warrior pusztulását és egy portugál újságíró halálát okozta. A határozat azonban nem említ Franciáországot. A határozathozatalt heves vita előzte meg. Bár az Európai parlament döntése nem kötelező erejű, egy elmarasztaló határozat kényelmentlen lehetett volna Franciáországnak éppen akkor, amikor Mitterrand elnök a helyszínre utazott. A parlament felkérte a francia kormányt, igyekezzék kideríteni az incidens körülményeit.

A Német Béketársaság sajtótájékoztatója

A Német Béketársaság — Egyesült Katonai Szolgálat Ellenzők elnevezésű NSZK-beli szervezet küldöttsége sajtótájékoztatót tartott pénteken Budapesten, az Országos Béketanács székházában. A háromtagú delegáció az Országos Béketanács meghívására, a hét elején érkezett hivatalos látogatásra hazánkba, hogy megbeszéléseket folytasson a magyar békemozgalom vezetőivel.

A sajtó képviselőivel találkoztva a küldöttség tagjai ismertették szövetségük tevékenységét. Elmondták, hogy mint — az egyik legnagyobb és legrégebb nyugat-európai békemozgalom, jelenlegi összetételében 1974 óta működik, s mintegy húsz ezer tagot számlál. A szervezet támogatja a katonai szolgálat megtagadását, amit az NSZK alkotmánya is lehetővé tesz. Mint a sajtótájékoztatón rámutattak, emellett az enyhülés és a leszerelés kérdéseivel foglalkoznak, a népek közötti jobb megértés szolgálatainak érdekében. Mindent igyekez-

nek megtenni a fegyverkezési hajszát megállítása és a teljes leszerelés eléréséért.

A delegáció tagjai hangsúlyozták: meggyőződésük, hogy az államok közötti konfliktusokat csak békes úton lehet megoldani. A szervezet régóta tart kapcsolatot a kelet-európai békemozgalommal, ezzel is hozzájárulva a népek közötti barátság elmélyítéséhez. A hazánkban tett látogatással kapcsolatban elmondták, a megbeszélések rendkívül nyitott, baráti légkörűek voltak. A kérdések széles körét tekintették át, s az eltérő álláspontok mellett több kérdésben nézetazonosság alakult ki. A békének és a leszerelésnek nincs alternatívája, csupán ezek elérési módjának megítélésében lehetnek különbségek — jelentették ki, s rámutattak: fontosnak tartják a párbeszéd folytatását. A kapcsolatok további elmélyítésére nemzetközi béketáborokban is lehetőség nyílik majd. (MTI)

Magyar—szovjet tudományos-műszaki tárgyalások

Jurij Ivanovics Marcsuk miniszterelnök-helyettesnek, a Szovjetunió Tudományos és Műszaki Állami Bizottsága elnökének meghívására Térfényi Pál, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke szeptember 9–12. között tárgyalásokat folytatott a Szovjetunióban. Az elnöki megbeszéléseken — amelyeken részt vett Oltmp Alekszejevics Csukonov, az SZKP KB osztályvezető-helyettese is — áttekinítették a magyar—szovjet tudományos-műszaki együttműködés helyzetét és megvitatották az 1986–1990. évi

tervkoordinációs munka befejező szakaszának teendőit. Véleménycserét folytattak a tudományos-műszaki fejlődés és hosszú távú KGST komplexprogramjának kidolgozásáról. Egyezményt írtak alá a kis- és mikroszámítógépbázisú automatizált rendszerek létrehozására irányuló kétoldalú együttműködésről. Az OMBF elnöke szovjet-unióbeli látogatása során megismerkedett a szovjet tudomány néhány újabb eredményével, felkeresett több tudományos ipari egyesület.

(MTI)

AIDS

Egy angol orvosi hetilap szerint brit és belga orvosok vizsgálatai meggyőzték, hogy az AIDS-fertőzés (szerezett immunhiányos együttes) heteroszexuális kapcsolatok útján is terjedhet. HTLV-III vírust találtak az afrikai Ruanda mintegy harminc prostituáltja véreben. A szexuális kapcsolatok mellett a fertőzött vér és vérkészítmények is terjeszthetik a kórokozót. A betegség lényege az, hogy a vírus az emberi szervezetbe bejutva károsítja a szervezet védekező rendszerét. Ezért a fertőzött személyeknél különösen — egyébként ártalmatlan — kórokozók súlyos megbetegedéseket okozhatnak. Svájcban a berni Verradó Központ közlése szerint november 1-től minden donor vért kötelezően AIDS-tesztelésnek kell alávetni. Svájcban eddig hetven AIDS-esetet regisztráltak. Ez a

szám azt jelenti, hogy minden egymillió svájci lakosból 9–10 embert érintett az AIDS. Ez a második legnagyobb arányszám Európában.

Spanyolországban harmincra emelkedett azoknak a száma, akik AIDS-ben haltak meg. Az ibériai országban az újabb fertőzések, illetve megbetegedések elkerülése érdekében átvizsgálják a vérbankok készletét, az egyik kórházban ugyanis HTLV-III vírustól fertőzött vérplazmát találtak. A kábítószeresektől, illetve azoktól akik fertőzött májgyulladásos estek át, nem fogadnak el vért. Kinában a múlt hónapban bejelentették a vérkészítmények behozatalt. Kinában eddig egy AIDS-esetet jelentettek be: egy állampolgár halt meg az egyik pekíngi kórházban.

Részvétvávirat

Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki részvételét Antonio Ramalho Eanes köztársasági elnöknek az északportugáliai vasúti szerencsétlenség miatt. (MTI)

Legfelsőbb Tanács a feszültség enyhítéséért

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának küldöttsége csütörtökön Washingtonban az amerikai kongresszus két házának és két pártjának képviselőivel a feszültség enyhítésének módjairól folytatott eszmecsere. Mindkét részről rámutattak arra, hogy milyen nagy jelentőségű lehet kapcsolataik és a nemzetközi helyzet szempontjából a novemberi szovjet-amerikai csúcstalálkozó. A delegációt, amely Thomas O'Neillnek, a képviselőház elnökének meghívására tartózkodik az Egyesült Államokban, Lev Tokunov, a Legfelsőbb Tanács Szövetségi Tanácsának elnöke vezeti.

Gorbacsov levele

a japán kormányfőhöz

A szovjet vezetők meg vannak győződve arról, hogy a Szovjetunió és Japán közötti kapcsolatokról van szó, hanem átfogóbb jelentőségű kérdésekről is. A Szovjetunió azt várja, hogy a japán kormány megfelelő figyelmet fordít az ázsiai biztonság kérdésében nemrégiben tett javaslatra — hangzik az a levél, amelyet Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára küldött Nakaszone Jaszuhiro japán kormányfőnek — jelenti M. Lengyel László, az MTI tudósítója. A levelet a Japánban tartózkodó Pjotr Gyemicsev, az SZKP KB Politikai Bizottságának póttagja, a Szovjetunió kulturális minisztere pénteken adta át a japán miniszterelnöknek — jelentette Pietsch Lajos, az MTI tudósítója.

A TASZSZ által ismertett levélben Gorbacsov megállapítja: a két ország minden jel szerint tevékenyen együttműködhetne az ázsiai kontinens népei szempontjából oly fontos biztonsági kérdésekben. A világbéke iránti közös felelősség, valamint az, hogy a két ország együttműködik a Távol-Keleten, erre kötelezi a Szovjetuniót és Japánt. Am kötelezi ez őket arra is, hogy kapcsolataikra leginkább a jószomszédi viszony legyen a jellemző — állapítja meg levélben Mihail Gorbacsov. Az SZKP KB főtitkára hangsúlyozta a szovjet—japán kapcsolatok töretlen fejlesztésének fontosságát politikai, gazdasági, tudományos-műszaki, kulturális és más területeken egyaránt. Megállapította, hogy szélesíteni kell a kétoldalú politikai párbeszédet.

A Szovjetunió és Japán közötti kulturális csere évről évre nő. A szovjet embereket élen érdeklí a japán nép gazdag kultúrája, Japánban pedig — a szovjet emberek tudomása szerint — nagy az érdeklődés az orosz és a szovjet kulturális eredmények iránt. Ezzel kapcsolatban Mihail Gorbacsov annak a reményének adott hangot, hogy a szovjet kulturális miniszter japáni látogatása hozzájárul a kulturális kapcsolatok további elmélyüléséhez.

A Szovjetunió következetesen síkra száll a Japánnal fenntartott jó kapcsolatok fejlesztéséért, azért, hogy e kapcsolatok olyan konkrét tartalommal telítődjenek, amely mindkét nép számára kedvező. Mihail Gorbacsov levélben különös hangsúlyt helyezett arra, hogy ez nem egy napra, hanem hosszú időszakra szóló politika. A Szovjetunió sok gyakorlati lépés megtételére kész annak érdekében, hogy új kapcsolatok jöjjenek létre Japánnal, a már meglévőket pedig szélesedjenek. Mihail Gorbacsov biztosította Nakaszone Jaszuhirót, hogy a japán kormány ilyen irányú erőfeszítései megértésre és támogatásra fognak találni a Szovjetunió részéről.

Ha pedig a szovjet—japán kapcsolatok jelentős javítására irányuló törekvés kölcsönös lesz, akkor joggal lehet számítani a sikerre — állapította meg levélben az SZKP KB főtitkára.

Nakaszone megköszönve az üzenetet, hangot adott kormánya szándékának, hogy a Szovjetunióval fennálló kapcsolatok bővítésére és elmélyítésére törekszik.

Gorbacsov levelét fontosnak és barátnak minősítette. A japán kormányfő ugyancsak síkraszállt a két ország közötti kapcsolatok megjavítása mellett, és közölte Pjotr Gyemicsevvel, hogy válaszol a levélre. A Szovjetunió kulturális miniszterét előzőleg fogadta Abe Sintoaro külügyminiszter is. Gyemicsev átadta a japán diplomácia vezetőjének Eduard Sevardnadze üzenetét, amelyben a Szovjetunió külügyminisztere annak a reményének adott hangot, hogy Abe Sintoaróval az ENSZ-közgyűlés ülészakánának keretében szeptember végére előirányzott New York-i találkozója sikeres lesz.

Erkel születésére emlékezve

Erkel Ferenc születésének 175. évfordulójára emlékezve a Csokonai Színház ma felújításban mutatja be az Erkel-bérlét tulajdonosainak a Bánk bán című operát. Az előadást Kertész Gyula rendezte, vezényel Pászár István. A főbb szerepeket Hormai-Horváth József (Bánk), Hegyes Gabi (Melinda), Wágner Lajos (II. Endre), Kertész Tamás (Tiborc), Molnár Gábor (Ottó) és Tréfás György (Biberach) énekl.

Képünkön Bánk és Melinda kettőse (Fotó: Kalmár István).

Cserbenhagyásos gázolás

Szeptember 12-én 22.25 óra körüli időben Debrecenben, a Bősörményi úton, az Agrártudományi Egyetem előtt ismeretlen személy személygépkocsival elütötte az úttesten gyalogosan közlekedő Kollár Attila és Rákóczi Judit csehslóvák állampolgár egyetemi hallgatókat. A baleset következtében Kollár Attila súlyos, míg a másik gyalogos könnyű sérülést szenvedett. Az ismeretlen személy a baleset után a helyszínen nem állt meg, onnan segítségnyújtás nélkül eltávozott. A rendőrség nagy erővel megkezdte a bűncselekmény elkövetőjének elfogását. A felderítő munka közben Tóth János Debrecen-Józsa, Alkotás u. 104. sz. alatti lakos önként jelentkezett, és beismerte a súlyos bűncselekmény elkövetését. A rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte és megindította ellene a büntető eljárást.

Nagy A tanácsi

Közeledik a VI. ötéves tervi gazdasági és társadalmi program megvalósítása. A tanácsi gazdaságfejlesztés, a lakásépítés, az állami és az egészségügy fejlesztése.

Gazdasági nehézségeknél a VI. ötéves tervi gazdasági és társadalmi program megvalósítása érdekében a tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában. A tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

Nem tudtuk — a sem volt elég — a népességmegtartó erejét. A megye sa k kell emelni, hogy jobb része (laká vályogból, vert f következtében a szokon 800—1000 ményt kell újrapépíteni. Ezért az épít nem olyan mérték arányú a lakás, is

A VI. ötéves tervi gazdasági és társadalmi program megvalósítása érdekében a tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

Mi indokolja a változást

A VI. ötéves tervi gazdasági és társadalmi program megvalósítása érdekében a tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

Nem lenne rá féltés és két fontos a csak a mutatók lembe és az épít men kívül hagyná Igen jelentős elvábbá az utak kiépítése, a tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

A tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

A tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

A tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

A tanácsok feladata lesz a jövő évi költségvetés felállításában.

Nekik volt igazuk

1981. április utolsó napjaiban Erdélyi Géza, a debreceni Járműjavító pártbizottságának titkára tervrajzokkal fogadott és a következő szavakkal: „A MÁV-kolónia házaai előregedtek. És nemcsak azért, mert alacsony komfortfokozatúak, hanem mert a műszaki állapotuk is egyre inkább a változást sürgeti. Nemcsak a falak nedvesek, de a tetőszerkezet is elavult, rossz a csatornarendszer, az ajtók és ablakok korhadtak, néhány helyen a gerendák is szuvasok.”

Több mint négy év telt el azóta, s most amikor Erdélyi Gézával újra a tanulmányterv fölé hajolunk, jó érzéssel nyugtázzuk: a MÁV kolónia felújítási, korszerűsítési munkái jó úton haladnak. Az első tizenkét lakásos házban ez év májusában már visszaköltöztek a lakók. S bár ennek a beruházásnak is megvoltak a szokásos „betegségei”: az alvállalkozók nem készültek el a határidőre, s immár az első ház átadása is csúszott egy jó félévvel. De ne legyünk únépfrontok, hiszen a lakások gyönyörűek. Háromszoba-ékező, s mindez 66 négyzetméteren. Hatalmas délre néző balkon és egyedi gázoközponti fűtés van a lakásokban.

A beruházó a MÁV Vezérigazgatóság, a kivitelező pedig a MÁV Építési Főnökség igyekezett, hogy a korszerűsítés az eredeti tanulmánytervhez hű maradjon. A változtatásokat a szükség és a pénzügyi lehetőségek tették indokolttá.

Kíváncsian kopogtatok be Árvai Istvánéhoz, akikkel 1981 tavasza óta szintén nem találkoztam. Ok még a kolónia régi házainak egyikében laknak, de mint megtudtam már nem hosszú ideig. Amint a második épület elkészül — várhatóan 1986 első felében —, költöznek ők is.

Othon van az egész család. A vendégszeretet is ugyanaz, mint négy évvel ezelőtt volt. Iserősként fogadnak és mesélik, hogy Pistiből bizony tényleg másrészt lesz — most második éves tanuló —, mint ahogy azt abban a négy évvel ezelőtti cikkben nyilatkozta. Ibike pedig, a kis cserfes hetedik osztályba megy.

A gyerekek már nagyon várják az új lakást — mondja Árvainé — főleg a külön szoba miatt. Nagyon hosszú volt ez a várakozás, s mennél közelebb a beköltözés idejéhez, annál türelmetlenebbek vagyunk. Szeretnénk szépen berendezkedni, az északi oldalon a kishálóba a Pistie lesz, a déli fekvésű az Ibiké.

A két gyerek felváltva sorolja, hogy is rendezik majd be a szobájukat. De most mintha jobban kellene fagatni őket, mint első beszélgetésünk alkalmával.

Felnőttek a gyerekek, mi meg öregszünk — néz szeretettel gyerekeire Árvai apuka.

Felnőtt a két Árvai gyerek

A kolónia új épülete

MEGÚJUL A MÁV-KOLÓNIA

Tóth Tivadarral, a MÁV Járműjavító szociális osztályának vezetőjével és Ilyésy Andrásval, a MÁV Építési Főnökség építész-vezetőjével áttekinthetjük a MÁV-kolónia felújításának eddig legfontosabb mozzanatait.

— Az 1981-ben elkészült tanulmányterv rögzítette az elképzeléseket — mondja az építész-vezető —, ehhez már csak a pénzügyi feltételeket kellett megteremteni. Jelenleg a telep felújítását egy tízéves program keretében tervezzük megvalósítani. Valamennyi ház kétszintes épület lesz. (Az eredeti kolóniai házak alapja megerősítve és használható falai maradnak csak meg.) Ez azt jelenti, hogy a tizedik év végére kétszáz teljesen korszerűsített, összkomfortos lakás készül el.

— Első beszélgetésünk a lakókkal 1982 decemberében volt — folytatja Tóth Tivadar. — Ekkor tájékoztattuk őket a bontási munkák elkezdeséről. Ebben az első szakaszban kilenc család számára kellett szükségeltessé a kiköltöztetés nehezen ment, főleg a nyugdíjasoknál. Attól tartottak, hogy a felújított lakásokba majd nem költözhetnek vissza. Meg kellett őket győznünk, hogy az első számú jogosult a visszaköltözésnél minden esetben a korábban benne lakó család. Esetenként azonban előfordult, főleg nyugdíjasoknál, hogy kisebb lakást igényeltek. Erre is volt lehetőség a városi tanács segítségével. Néha pedig a lakók egymás között egyeztek meg a cseréről, mint például a Virányiék és a Szabóné esetében, igaz, itt a lakás mégiscsak a családban maradt.

Kovács Józsefné épp Jóska fehér ingét, ünnepő nadragját készíti ki a holnapi évnnyitóra, amikor megérkeztem. Még meleg pulóvert is rak — mondja, ki tudja nem lesz-e hűvös ebben a széles nyárban. A lakásban itt vannak Virányi Istvánék is, Kovácsné szülei.

— Eredetileg mi laktunk ebben a kolóniai lakásban — mondja Virányi István —, de alighogy bejelentettük kisebb lakásra az igényünket, magunk találtunk megoldást. Miszerint a lányunk ide költözött, ebbe a nagyobb lakásba, két fiával, mi pedig az ő, szintén kolóniai lakásukat használjuk. Már az is összkomfortos, sőt van egy kis kertje. Így aztán negyven év után megértük, hogy nekünk is lesz fűrdőszobánk — mondja nevetve a család fő.

Kovács Józsefné özvegy, egyedül neveli két fiát. A

havi jövedelmük az árvaellátás, az özvegy nyugdíj, a raktárosi fizetés valamivel meghaladja a tízezer forintot. A család anyagi helyzetét azért kezdtem firtatni, mert kissé magasnak találtam a 960 forintos lakbért, jogszabályok értelmében el kell érni a 1025 forintot. De Kovácsné szavaiból hamarosan kitűnt régóta egyedül, s nagy takarékosággal osztja be ezt a jövedelmet.

Még sokáig beszélgetünk, szóba kerül a régi MÁV-kolónia közösségformáló, ösztönző ereje, s az élet itt húsz-három, negyven évvel ezelőtt. Virányi István már nyugdíjas, ő a gyárban eltöltött harmincöt évéről, a felesége pedig a három gyermek csínyeiről mesél történetekkel. Azzal fejezi be, hogy amikor családot alapítottak két évvel ezelőtt, akkor ott lakott a kolónián, adigra összegyűjtötték a pénzt, úgy fizettek be új lakásra. S hogy a család most is gyakran együtt van, sokan vannak ilyenkor, hisz már ott van a hat unoka is.

Az Április 4. útja jobb oldalán, a felújítóról már jól látható, hogy a MÁV-kolónia földszintes épületeinek egy részét lebontották, s helyüket korszerű kétszintes házak építik.

S még emlékszem, hogy négy évvel ezelőtt voltak, akik hitetlenkedve fogadták a kolónia felújításának tervét, melyet elsőként az üzemi pártbizottság sürgetett. De bizonyára a hitetlenkedők között nem voltak ott sem a pártbizottság titkára, sem azok, akik a felújítási munkában cselekvően részt vettek. S íme nekik volt igazuk.

Tatár Éva

„Előbb-utóbb véghezviszem”

EZERMESTER HÍRÉBEN ÁLL KISMARJÁN

Arcok bukkannak fel gyerekkoromból. Sz. bácsié, aki falat húzott, tetőt cserepeztet, gyümölcsfákat oltott, megjavította az elromlott zárat. Egy másik öregemberé, aki a gépeket értette nagyon, ám ha kellett, a kártyosmunkát is megcsinálta. Tanult mesterségük ugyan nem erre készítette őket, a környéken mégis afféle ezermester hírében állottak. Őket hívták, ha valami elromlott a háznál, s meg is reparálták — bizony nem afféle kontár módjára —, bármi került a kezük alá.

Teremnek-e ma is ilyen ezermesterek? Járjuk a falvakat, úgy gondolván — a vidéki ember sokkal inkább rákényszerül, hogy iparos híján maga legyen a mester. Kevés szerencsével. Akit a közvélemény igazi ezermesternek tartana — vagy a mai világban feljebb emeltük a mércét? — már csak mutatóba akad.

Klepács Jánost Kismarjában annak tartják. Persze szó sincs arról, hogy „hetedhet határban” nincsen hozzá hasonló. Am nemcsak a faluban, a környéken is emlegették a nevét.

Erősen szürkülő haj, megtört, de vonásai fiatal arca. Olajos, erős-bütykös munkáskéze helyett a csuklóját nyújtja. Az elmentmondásos külsőt — hamar kiderül —, korai betegségének köszönheti. Meg kell tudnia az idegennek is, hogy valamikor erősen ivott — de hat éve már egy kortyot sem. Akaraterejének és második feleségének köszönheti. Kis csoda ez a maga nemében; nem kallódott el egy tehetséges ember.

Élete kálváriájában az egyik megrázkódtatás maradóan nyomot hagyott; negyvenéves és rokkantnyugdíjas, állandóan gyógyszereken él.

„Mivel foglalkozom? Mindennel, ami valból van, a háztartási gépektől az épületszerkezetig. Kis kalapácsos darálókat csinálók sorozatban, korábban utánfutókat is készítettem. A környéken egyedül én foglalkozom túlzott kismotorfeskendő javításával. Ezekhez a régi kismotorokhoz alig van mester, az új meg sokba kerülne.”

Szakmája szerint általános géplakatos. Tizenegy évig a tanács építőipari vállalatnál dolgozott. Néhány éve engedélyezték, hogy rokkantnyugdíjasként másodállásban kiváltsa az ipart.

„Öten voltunk testvérek, hárman — a fiúk — tanultunk, a lányok férjhez mentek. Annak idején nem válogathattunk, nem segítették úgy mint most, szakmát választani. Ki-ki odament, ahová felvették. Én félrettem ésszel: ha ezt a szakmát nem tanulom meg, életem végéig lapátolhatom a szemet, tolhatom a kocsit — szóval segédmunkás maradok. Ezt nem akartam. Erős volt a szűrő, magas a mércé. A vállalat szerződést írt, amit csak három hónap után véglegesítettek. Ha az ipari tanuló nem állta meg a helyét, nem maradtam. Kismarjától Debrecenig huszonhat forint volt a vonat, én kaptam ötvenöt otthonról minden hónapban. Maradt huszonegy forint, hogy ebből megéljem. Összefogtam a többiekkel, vagonkirkást vállaltunk rendszeresen. Olyat, hogy mozi, csavargás, nem ismertünk. Nem volt ez rossz lecke; megbecsültük a munkát, a szakmát, amelynek megszerzéséért meg kellett küzdeni.”

Van a faluban egy súlyos mozgássérült, deréktól lefelé béna. Klepács Jánosnak szegéről-végéről rokona. Milyen jó volna — gondolkodott —, ha ez az ember is biztonságosan vezethetne egy gépkocsit. Így született meg egy — bármilyen gépkocsiba beszerelhető — segédberendezésnek az ötlete. Jobb kézzel könnyedén végezhető a vezetéshez szükséges mindhárom alapművelet (gáz, kuplung, fék).

„1980-ban beadtam az Országos Találmányi Hivatalnak. Magam készítettem a rajzokat is. Megvizsgálta a KPM, egyhónapos próbaüzem után elfogadták. A budapesti Kisüzemi Innovációs Iroda (NOVIKI) vállalkozott a gyártására. Jelenleg a találmány védettség alatt áll. Igaz, a reklámja nem a legjobban sikerült. Magam eddig körülbelül tíz kocsiba szereltem be.”

Magyarországon sok ezer mozgássérült van, egy részük Hycomattal is rendelkezik, de még többen vezethetnek — vezethetnének — ezzel a segédberendezéssel, amelynek az ára sem elérhetetlen. Mindössze 3-4 ezer forintba kerül, a kocsitípustól függően. Óriási előnye, hogy rendkívül finoman lehet vele fékezni, sőt jóval erősebb a fékhatás, mint lábbal. Érzékeny, biztonságos műszer.

„Ne higgye, hogy meggazdagodtam. Amikor megkaptam a gyártási díjat — míg odáig eljutottam, számtalan levelet írtam, megírtam vagy tizenötöt Pestet — megvolt a helye, akkor épülő házukba folyt ez is. A hához különben hozzá sem foghatunk volna, ha a számtalan jóbarát, a bizalommal adott kölcsön nem segít annak idején.”

Most egy másik ötlete van születőben. Lehet, hogy kivitelezhetetlen, mert épp a tőke — úgy háromszázezer forint hiányzik hozzá.

„Rájöttem, hogy a TŰZÉP-telepek bőven található szénporból csőformában tüzelőanyag lehetne előállítani. Kicsiben a saját kazánházamban kipróbáltam, az elmélet bevált. A NOVIKI-nál azt mondták: tegyék le egy legyártott darabot, megvizsgálják, jó-e vagy nem. Csak hogy az a bökkenő: gép kellene hozzá, mérnök, aki segít elkészíteni a terveket.”

Az eljárás lényege — és haszna —, hogy két-három, nagy energiájú járó műveletet ki lehetne hagyni a gyártás során, nem szólna a szállítási költségekről.

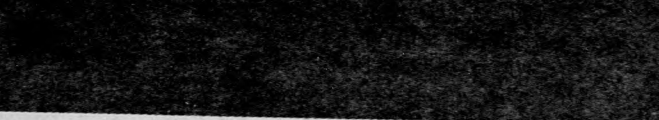
Hulladékból hasznos anyagot — nem eldobnivaló ötlet.

Klepács János nem merész fantaszta, inkább azt mondanám: józan paraszti ésszel gondolkodik. Persze, ügyes kéz, érzék, gyors észjárás társul mindehhez.

„Ha egy kisgyerek mond valamit, megállok és odafigyelek, nem intézem el azzal, hogy barackot nyomok a fejére. Számomra részben hátrány, hogy csak iparos vagyok, nem mérnök, másképp kezelnek mindenütt. De ha valamit nagyon akarok, s biztosan tudom, hogy nem butaság, nem tör le a kudarc. Előbb-utóbb véghezviszem.”

D. Karádi Katalin

A rubinszemű basiliscus

nője. Szemei szorosan le voltak hunyva, és borzadva vettem észre, hogy a fehér ruháján vékony csikban húzódik lefelé piros vére, le egészen a melléig.

Mikor az ajtó feltárult megrebbentek volna, és lehet, hogy tévedtem, de mintha ezt szottogta volna: — Leticia... ne bánts... odaadom a vérem... engedj... —

Eltettem a revolveremet, gyengédén karongtam a társalkodót és bevezettem a szobámba. Leültettem a kandalló mellé a kényelmes székek egyikébe, és éppen hozzá akartam fogni, hogy észmeletre térítsem, mikor borzalmas ordítás zúgott fel közvetlen közelben. Megfordulás közben előkaptam a revolveremet és az ajtóban hatalmas mancsait rázó, üvöltő gorillára szegeztem.

— Georges! — kiáltottam az inasom felé, aki erre a hosszúcsövű puskáját rásúította az ajtóban álló szörnnyetegre. A gorillának, úgy látszik, nem ártott meg túlságosan a puskagolyó, mert iszonyú üvöltéssel, nagy véres szemétt forgatva belépett a szobába. Egyetlen ugrással a kályha mögött voltam, és többször egymás után tüzeltem, de csodálatosképpen a gorillában nem ejthettek valami nagy sérülést a golyók, mert minden ingadozás nélkül közeledett felém.

— Adj vissza az amuletet... muszáj... kell... értse meg, kell! —

Önkéntlenül a zsebemből nyúltam, hogy odaadjam a kis rubinszemű basiliscust, mikor eszembe jutottak nagybátyám kripában elmondott szavai, melyek óva intettek attól, hogy ha megszerzem a rubinszemű basiliscust, viszszaadjam, mert akkor elvesztem. Akaratom végső megfeszítésével kiáltottam: — Nem, hercegnő! — Ezt nem kapja vissza! Nem fog engem is meggyilkolni, mint a nagybátyámat! Nem adom!

A hercegnő hamuszínű arccal, de félelmetesen villogó szemekkel lépett felém és úgy sziszegte: — Maghalsz te is, mint a nagybátyád!... Mindenkinek meghal!... Mert kell a vér!... — és örjítő démoni kacagásba kezdett. Majd odafordult a mozdulatlanul álló gorillához és rám mutatva esztét veszve rikoltotta: — Óld meg! Vedd el tőle a basiliscust!

A gorilla újra megindult felém. Nagy sárga fogai retentő erővel csattogtak össze, és nyitott piros száján keresztül megcsapott a döglétes lehetetlen szaga, amikor egy hirtelen ötlettel kirántottam a zsebemből a basiliscust s a gorilla felé tartottam.

— Óld meg! Vedd el tőle a basiliscust! — A gorilla újra megindult felém. Nagy sárga fogai retentő erővel csattogtak össze, és nyitott piros száján keresztül megcsapott a döglétes lehetetlen szaga, amikor egy hirtelen ötlettel kirántottam a zsebemből a basiliscust s a gorilla felé tartottam.

(Folytatjuk)

TÁR

Legbőlcsebb dolog azon kívül — így a Nő és férfi sohasem mert mind a kettő férfi nő — ekként hatok magannak a Marad az örök dilemmes kereső gazdasági mulgatos harmadik epánek le a fotelba, huszonéves lány ér. Már otthonosan főtunk... Tekintetűn mást. Vajon mit? Mariann: mélyvörökönnyed beszéd. Előő szerintem rövides mint bizalmas barát.

— Hiába, nem jö adtat a címem — f kereső szolgálat vez fölhívtok telefonon, ötször. Szimpatikus. Am ő még nem aka nem fog örökké a p vábftanul... Neki r

— És te? — fog húzza szépívű szem — Én? Nem akar de már huszonhat családra, gyerekre. de ők is mind család

Közben a barátok: család állapot, hajszin, végzettség, koribb. „Fénykép? Megcsillannak a szem

— Máris ajánlhat érettségizett, autós alapján összeillettek det.

Júlia a táskájába az igazolványából e hull ki...

Szerencsével vagy Margit mama is. Ig sem először jön má nyugdíjas, saját őss maga.

— A gyerekek mondja csöndesen, kedélye töretlen, eg

— Ó, kedveseim, hogy például Luca-Tizenkét fiúnevét ir dulára, egyet üresen zacskóba rejtettünk, raktuk. Naponta eg anélkül, hogy megne karácsony estéjén m ják a jövendőbelit.

Hogy ez csak afféle enyémen István szer uram”, sirja el mag el is vett. Igaz, akko tett, kisérgetett, s cs volt István... Negy együtt. Három gyere küknek jó szakmája sik technikus. Spany madik hivatalban d rájuk. De hát örök ne valakivel együtt szelgetni...

— Kit, milyet szer Gyakorta elhangzi re: megbizható, hű gyerekszerető, érzel egyensúlyozott, hozzá hányzó, nem italozó donságok közül szem

— Özvegvet, szak szegény uram is vol így jó. Dohányos, isz írjon előbb, de diszk

Margit mama után déki hölgy érkezik, Ezentúl megosztja m aki ugyan a fiával, sárgában, „egy assz házhoz...” A néni csőt hozott a kertjéb gítőinek halából.

Az óramutató fél véget ér a nők szerd ismét csöngetnek. Iagszép, viszont úgyr be, és dús anyagiak megfelelően (?) igény endő társal szemben talíz figura, hosszú a megszokott dolgai landó földin magabá ság keményedik. Mé hogy ő mennyit nyú nemigen hajlik engo is él egyedül. Igaz, ként, szabadon. Aztá lokára: „azért csak kit...”

Az utolsó ügyfél (I ridegen hangzik így vált asszony minden — Szerelmemmel ke sodtunk, bár a szülei később is csak látszó ez volt az egyik ok?) podtunk: lakás, búto

TÁRSKERESŐBEN

Nézelődve a Volksstimme-fesztiválon

Legbőlcsebb dolog házasságban élni vagy azon kívül — így a muzulmán hittudósok. Nő és férfi sohasem érthetik meg egymást, mert mind a kettő más akar, a nő férfit, a férfi nőt — ekként Karinty. Mit hasznosítanak magának a „böjcsességek”? ... Marad az örök dilemma. Így indulok a társkereső gazdasági munkaközösséghez. Hangulatos harmadik emeleti lakás. Alig huppanok le a fotelba, megszólal a csengő. Két huszonéves lány érkezik, egyikük Mariann. Már otthonosan foglal helyet. Rágyújtok... Tekintetünkkel kerületjük egymást. Vajon mit olvasunk le egymásról? Mariann: mélyvörös haj, élénk szemek, könnyed beszéd. Elmosza aggodalmamat — ő szerintem rövidesen talál társat. Noha — mint bizalmas barátoknak — így meséli:

— Hiába, nem jött össze. Amikor megadtam a címem — fordul Máriához, a társkereső szolgálat vezetőjéhez, ő azonnal felhívott telefonon, randiztunk, négy-szer-öt-ször. Szimpatikusnak találtuk egymást. Am ő még nem akar nőülni, azt mondta, nem fog örökké a pultról maradni, továbbtanul... Nekem most ez a fő.

— Es te? — fogja karon a kérdés. Fölhúzza szépívű szemöldökét.

— En? Nem akarok minden áron férjet, de már huszonhat éves vagyok, vágyom a családra, gyerekre. Sok barátom van ugyan, de ők is mind családostok.

Közben a barátja kitölti az adatlapokat: családi állapot, cím, kor, magasság, hajszín, végzettség, munkahely, jövedelem, gyermekek száma, lakáshelyzet... Júlia szintén óvónő, közeledek a harmadik X-hez. Az itt jelentkezők közül e típus a leggyakoribb. „Fénykép? Hozok!” — mondja Júlia. Megesillannak a szemek, ugyanis...

— Máris ajánlhatok egy partnert, 32 éves, érettségizett, autószerelő, kissé testes. Ezek alapján összeillettek. Kérném a személyi-dét.

Júlia a táskájába nyúl. Nevetés szökken, az igazolványából egy négylevelű lóhere hull ki...

Szerencsével vagy anélkül, társat keres Margit mama is. Így hívják a gmk-ban, ő sem először jön már. Özevgy, rokkantsági nyugdíjas, saját összkomfortjában él. Egy-maga.

— A gyerekek már kiröppentek — mondja csöndesen. De — coddáljuk is — kedélye töretlen, egy szóra tiszell fizet.

— Ó, kedveseim, a mi időnkben! Tudják, hogy például Luca-cédulákat készítettünk? Tizenkét fiúnevet írunk fel tizenhárom cédulára, egyet őrösen hagyva dobozba vagy zacskóba rejtettünk, s a szekrény tetéjére raktuk. Naponta egyet tűzbe vetettünk, anélkül, hogy megnéztük volna. Az utolsó karácsony estején megnéztük, na, hogy hívják a jövődöbelit, ki lehet miféle legény. Hogy ez csak afféle jóslat, játék? Ugyan, az enyémek István szerepelt (szegény jó uram), sirja el magát, de máris mosolyog, el is vett. Igaz, akkor már két éve kerülgetett, kísérgetett, s csak a bérmekegésztneve volt István... Negyvenkét évet éltünk le együtt. Három gyereket neveltünk fel, egyiküknek jó szakmája van, műszerész, a másik technikus. Spanyolországban él, a harmadik hivatalban dolgozik; jönnek, látogatnak, gondoskodnak rólam, nem szólhatnak rájuk. De hát örökösben rohannak. Jó lenne valakivel együtt ülni a tévé előtt, beszélgetni...

— Kit, milyet szeretne?

Gyakorta elhangzik. A válaszok többnyire: megbízható, hűséges, őszinte, családias, gyerekszerető, érzelmeiben gazdag, kiegyensúlyozott, hozzám illő, tiszta, nem dohányzó, nem italozó... A néni is e tulajdonságok közül szemelget.

— Özevgyet, szakmunkást. Olyat, mint szegény uram is. Suba a subához — így jó. Dohányos, iszákos nem kell. És ő írjon előbb, de diszkrétan!

Margit mama után egy másik idősebb, vidéki hölgy érkezik, ő már révébe jutott. Ezentúl megosztja magányát Lajos bácsival, aki ugyan a fiával, lányával él szomszédságban, de „egy asszony mégiscsak kell a házhoz...” A néni most virágot, gyümölcsöt hozott a kertjéből a gmk tagjainak, segítőknek hálából.

Az óramutató fél kilencre ugrik, lassan véget ér a nők szerdai fogadónapja. Am ismét csöngögtetnek. A középkorú hölgy átlagszép, viszont úgymond magas állást tölt be, és dús anyagiakkal rendelkezik. Ennek megfelelően (?) igényei sem szerények a leendő társal szemben. Noha ő maga íróasztalú figura, hosszúra nyúlt lánsága alatt a megszokott dolgai közé süppedt. Mit hajlandó földelni magából? Szája kőre makacs-ság keményedik. Mélyhűtött aggyal sorolja, hogy ő mennyit nyújt, s ugyanezt várja el. Nemigen hajlik engedményekre. Talán ezért is él egyedül. Igaz, mint mondja, madárként, szabadon. Aztán tévovásig ül a homlokára: „azért csak próbáljanak meg valakit...”

Az utolsó ügyfél (Mit írjak helyette? Oly ridegen hangzik így!) magába sűríti az elvált asszony minden gondját-baját.

— Szerelmemmel kezdődött... Összeházasodtunk, bár a szüleim nagyon ellenéztek, később is csak látszólag egyeztek ki. (Talán ez volt az egyik ok?) Teltek az évek, gyarapodtunk: lakás, bútor, kocsi, gyerekek...

De közben megváltoztunk. Aztán elköltöztünk, kész tények elé állított, váljunk el... Ő már nem iszik, megnősült megint.

Kérdések sorjázna. Hol, s mikor romlott el közöttük? A hosszú filléreskedés, a hajítás, a megkopott kapcsolat, az „aláaknásított” szükebb környezet? Vagy mert nem kerdezték meg egymást, hogy mikor nevettek egy jót együtt, megborzonganak-e még, ha egy hajdani közösen kedvelt dal, film vagy más emlék merül föl?

Ingatja fejét, „nem tudom, nem értem...” Elváltak. Fájdalommentesen? Ugyan, ehhez sincs kellő kultúránk. De a válás terén előkelő helyet foglalunk el a világranglistán. Miben vagyunk még ennyire az élen?

Az asszony szünetekkel szaggatott vallomásától s a közvetítők nem találomra behajított kérdéseiből is csak nehezen rajzolódnak elő a valós képek.

— Elvált asztalos? — jelenik meg összpontosított figyelem réveteg tekintetében. — Jó lenne... Van lakásom is. De mit érek vele férfi, már úgy értem, férj nélkül? Sok-szor elbőgöm magam... Csak kérem, finoman csinálják, anyuék nem tudnak erről...

— Miért? Elítéli az ismerkedésnek ezt a formáját?

— Dehogyan! Nagyanyáinkat is kommentálták, nem? — bátorodik. — Így kellemebb, diszkrétebb... Tudják, kisvárosban lakom... És nemcsak a falu szeme éles...

Ő sem könnyű eset. „Nehezen fog emlékei és körülményei bekvőiből kiszabadulni” — néz utána Mária.

Pénteken, a „férfinapon” korábban érkezem. Így sem én vagyok az első. Egy magas, szőke férfi már ott toporog a lépcsőházban. Fél óra múltán fönn találkozunk. Fészkelődik a széken, darabos mozdulatok, ideges kémlelődés. Szakmunkás egy nagyüzemben, harminnegyhány éves, de még nem találta meg az igazit.

— Ha segítenék... — motyogja félénken, miközben előkotorja a pénztárcáját. Háromszáz forint a közvetítők díja, hat hónapig próbálnak társat keresni számára. S ha sikertelen a kapcsolatteremtés? „Többnyire meg egyszerű-kétszer kerítünk alkalmat” — mondják a gmk-sok.

— Van-e valami külön igénye a társal szemben?

— Hát... tiszta legyen, meg házias... A többi nem számít. Ugyanis volt egy nőm nemrégiben. Nagyon tetszett, ő is jó színben tűntette fel magát. Aztán kiderült, hogy huszonnyéves éven már háromszor vált el, az otthon, a család, a konyha helyett inkább csavarogni szeretett... Szóval, otthagytam.

Szinte a küszöbön váltják egymást a következő kuncsafttal. Élete delén túllépni készülő, jóvágású férfi. Nagystilű előadásából kitűnik, olyan esete az erősebb nemnek, akinek „vagyonából, életéből mi maradt? Csak a foszlányok, mert a többi elvittek a rosszlányok.” Mégse dől romba az önbizalma, most is inkább a szabad idő kellemes eltöltéséről beszél, ő hogyan képzeli el. Mert még a műsorújság sem tud válaszolni arra, hogy mivel menjen moziba, presszóba. Az újsághirdetések szenttelenek, tényeket közöl adathalmazát nem kedveli, ezért kereste föl a gmk-t. A hajnali tómpa ébredésekből, a négy falból s a dohos vizitélésekből pedig eleve van már. Am bármennyire segítőkész a társkereső szolgálat, alkalmi ismeretségeket nem vállal. A férfi évődésbe, tisztelettel fékezett udvarlásba kezd — mindhiába. Mária és társa hajthatatlan, „egy-egy estére hajlandó partnereket ne itt keressen, uram!”

— Egyre hízott az asszony, s vele együtt az unalom, no meg a perpatvar — meséli Géza (negyvenes, műszaki értelmiségi). — Hiába hajtogatam neki, hogy nem kell már nekünk az a második gyerek. De ő mindenáron akart egy fiút. Hogy én? Hm, nem mondom, én is szerettem volna... Különben máshol hibádoztam a mi ügyünk, ott, hogy engem sosem tartott jó partinak. Én nem örököltem házat, vagyont, ő viszont tehetségesebb családból származik, eléggé rá tarti is volt. Csakohgy addig válogatott, míg nem elmaradt tőle a nagy szerelme is, és más kőr is. Akkortájt kerültem N-be, mert én az olajosoknál dolgozom, s járjuk a Tiszántúlt (talán a gyakori távollét is közrejátszott a válásban), nem ismertem senkit, egyedül voltam, találkoztunk, örültünk egymásnak. Am később föltámadt benn a régi természetem... S megint belebotlott hajdani kedvesem... Hiába kértem, próbáljuk meg újra. Most itt állok „negyvenszázalékos” férfiként. Kezdek elölről mindent... Az úrrakéták, a kábeltévezés idején ki mondja, meg nekem, miféle erkölcs szabhatná meg az ember viselkedését, s hogyan találjon biztos, meleg fészket?...

Visszhangoznak a szavak. Összenézünk, hol lehet meg hát a boldogság, a lélek elérhető egyensúlyi állapota?

(Utóirat: Tapasztalataimat az egyik debreceni társkereső és házasságközvetítő gmk-ban gyűjtöttem. Természetesen az írásom szereplői ilyen formában nem léteznek. Ha valaki véletlenül magára ismerne, az a véletlen műve.)

Sz. Tamás Tibor

De kár, hogy nem tudok tisztességesen németül — ez volt az első gondolatom, amikor megtudtam, hogy az Országos Békatanács küldöttségének tagjaként részt vehetek Bécsben a Volksstimme idei fesztiválján. Hiszen vitathatatlanul az lenne a legérdekesebb, ha abban a nagy kavalkádban bárkit megszólíthatnék, bárkivel beszélgethetnék. Elsősorban természetesen a rendezőkkel, Ausztria Kommunista Pártjának tagjaival, akik — erről azonnal meggyőződhettem — hallatlanul sok energiával, lelkesedéssel és, ne tünjön túlzásnak, szeretettel készültek fel a most negyvenedik évét élő újságünnepére. Mivel beszélgetésre az én hibámból kevés alkalom adódott, két napig nézelődtem, s legszívesebben filmet készítettem volna erről a sokarcú „majális”-ról.

Mint hajdan nálunk is

A fesztivál színhelye hagyományosan a bécsi Práter egyik összefüggő parkja. A látogatót fogadó kép valóban majális vagy vásárt idézett: pavilonok, sátrak, bódék, asztalokra kirakott árúk, enni-innivalók, egyszerre hűsfele zenét sugárzó hangszórók, portékájukat nagy hangon kínáló árusok. Aki viszont többször is végigsétálta a tekintélyes területet, egymás után fedezhet fel a sajátosságokat.

A legkedvesebb vendégek

Egy-egy pavilon homlokzatán ismerős nevek: itt voltak az európai szocialista országok kommunista pártjainak lapjai csaknem teljes létszámban. Mindegyikük tablók sorával igyekezett bemutatni országát életét, kiált — ingyen osztogatta — német nyelvű prospektusokat, propagandaanyagokat, árukt népművészeti tárgyakat, nemzeti étel- és ital-specialitásokat és zenével, műsorral szórakoztatta a közönséget, amelyek két nap alatt százezres tömegben lepte el a fesztivál színhelyét. Legelőnyösebb helyzetben természetesen a Neues Deutschland, az NDK központi lapja volt. Nyelvi nehézségük nem lévén, ők hozhattak például bábszínházat a gyerekeknek, de még kabarszerű műsort is produkáltak. A csehszlovák Rude Pravo területén nemcsak színpadot állítottak fel, hanem előtte táncparkettet is, ahol osztrák látogatók rop-hatták a polkát a szinte megállás nélküli zenére. A szovjet kultúrát egy grúz együttes képviselte a Pravda színpadán, a legrangosabb italnak is a szovjet vodka számított, a Rabotnicseszko Delo bolgár specialitásokat kínáló étterme és óriási mennyiségű szép kiállítású propagandaanyaga vonzotta az érdeklődőket, míg a Trybuna Ludu környékén legtöbbször fiatalokat lehetett látni, nem véletlenül, hiszen az ott hallható lengyel könnyűzenei rangja van a nemzetközi mezőnyben is.

A Népszabadság háza táján hazánk legszebb tájairól készült és szocialista életünk eseményeit bemutató fotók alkottak izlées „kerítést”, egy nagyméretű Európa-térképen pedig azt nézhetjük meg a látogatók, milyen kulturális értékekkel gyarapították az emberiséget azok az országok, amelyeknek képviselőit hazánk fogja vendégül látni az ősi nagy jelentőségű találkozón. Muzsikával — a Rajközenekar csábította megállásra a nézőldöket, valamint a gitáros-énekcsizmada Jó-zsef, akinek egyik legsikeresebb száma éppen a debreceni békedalpályázat díjnyertes dala volt. S áruktak természetesen magyar bort, lángost — ezt Bécsben min-

denütt magyar specialitásként árulják —, tőrös palacsintát, lacipecsenyét. Egy fáradhatatlan kezű asszony megállás nélkül varrta a kíváncsiskodók szeme előtt a halasi csipkét, bár vásárlója inkább a Népszabadság, az IBUSZ és a békatanács által árusított olcsóbb népművészeti tárgyaknak, német nyelvű könyveknek akadt. Nem véletlenül, hiszen elég volt csak egy pillantást vetni az állandó mozgásban levő tömegre, s lát-ható volt, erre a fesztiválra nem az osztrák felső tízezer vonul ki, hanem a munkásemberek.

A szocialista országok nagy lapjai mellett, képviseltették magukat a fejlődő országok testvérpártjai is. Egy blokkban a latin-amerikaiak — a bejáratnál hatalmas térkép mutatta, melyik országban milyen jellegű rendszer uralkodik —, másutt a fekete Afrika képviselői. Itt a bejáratnál egy papírmásé tehén állt, értelmét a mögötte kifüg-gesztett plakát adta, amelyen kitárt karú sovány feketék rohantak boldogan a tejet adó állat felé. Egymástól kellő távolságban táboroztak le az irániai és az irakiak; kézzel írt, amatőrfotókkal illusztrált tablók mutatták be a különböző országokban élő kurdok helyzetét a török pavilon előtt pedig mindig hosszú sor állt, nem annyira a propagandaanyag, mint a nyílt színen készülő nemzeti eledel, a kebab jelentett vonzerőt.

Őszintén érdeklődők

Politikai vitában viszont lehetett része mindenkinek. Tartottak fórumot az egyes szervezetek és a vendégországok képviselői is. A kérdések, vélemények, gondolatok, mindenütt hasonló indítatásúak voltak, mint a magyar békatanács fórumán. Egy részük kifejezetten provokatív, többségük lojális, őszintén érdeklődő. Ahogy például fölünk is azt akarták hallani a leg-többben, hogyan élnek há-zánkban az egyes rétegek, milyen lehetőségei vannak a békemozgalomnak — gyakorlatias kérdés: honnan szerez pénzt? —, mi a véleményünk a fegyverkezési versengésről. A provokató-rok pedig mintha egy bro-súrálval elmaradtak volna, hiszen annak a férfinak, aki a mikrofonhoz pattanva csak annyit kérdezett, miért van nálunk még mindig vasfüggöny, Fodor István, az OBT titkára elég könnyen felelehetett Ausztriában, ahonnan vízum nélkül lehet utazni Magyarországra.

Lehetetlen teljes képet adni egy ilyen sokszínű rendezvényről. Nem tudom élethü-en leírni például a „hippi-messziást”, akinek a mellén egybedolgozva lógott a szov-jet és az amerikai zászló s fehér leplén tenyérnyi hely is, alig maradt a pacifista jelszavaktól, azt is látni kel-lene, milyen otthonosan otthontalanul nyüzsgött a parkban a rengeteg színes bőrű vendégmunkás aszo-nyostul, gyerekestül. Vala-miről azonban feltétlenül szólni kell, ami nélkül nem majális a fesztivál. Számta-ian féle játék és szerencse-próba lehetőség volt lépten-nyomon. Karikadobálótól: zsákbaracskaig tetszés szer-int próbálgathatta bárki az ügyességét, szerencséjét (még „itt a piros, hol a pi-ros”-felét is láttam), ám ezek többségének is megvolt a maga naiv politikai tartal-ma. Az egyik pártszervezet labdadobójában például ilyen feliratok voltak a cél-pontok fölött: imperializ-mus, antikommunizmus, fa-sizmus, a legnagyobb ajándék pedig annak járt, aki az atombombát tudta „meg-szemmisíteni”. A latin-amerikai blokkban ugyan-ezen játék célpontjaként CIA-ügynökök szerepeltek.

Az osztrák meteorológusok nem ígértek ugyan jó időt a múlt hét végére, azonban szerencsére nem lett igazuk. Ragyogó napsütésben, jó hangulatban zajlott a fesztivál, ami remélhetőleg sok új hivat, szimpatizánst szer-zett a Volksstimme-nek és az Osztrák Kommunista Párt-nak. S talán abban is segí-tett ez a nagyszabású rendezvény, hogy a bécsiek va-lóságban képet kapjanak há-zánkról meg a többi szocia-lista országról. Hiszen a jel-mondatok többsége a béké-ről szólt, ennek pedig ez is egyik feltétele.

Nagy Zsuzsa

VELENCE

ALFRED DE MUSSET

Velencén rőt az este,
nem ing a bárka teste,
nyugszik halásza mind,
lámpás sem int.

De ülve esti parton
s nehéz talpat emel
a bronz oroszán zordon
az égre fel.

Körül, a habban ázva,
hajók s dereglyék száza,
mint halk kócsagsereg,
úgy szendereg.

S fölöttük, míg az estben
száll vízi pára resten
és könnyű szél kereng, —
zászlócska leng.

A hold az Ég piacán
elbúvik s szende arcán
csillagos fellegek
fátyla lebeg:

A Szent Kereszt-apátnó,
ha ölti fátyolát ő,
így hull rá árnyvető
sűrű redő...

S a vén palota-ormok
s a sok bús ívű csarnok,
s lovag-lépcsőn a sok
hószínű fok,

s hidak, az út-erekkel
s a mór szobrú terekkel
s a rév, mely rengni kél,
ha száll a szél.

mind hallgat: néma város,
csak egy-két alabárdos
jár, hol bástyázva áll
az arzenál.

Oh, most, míg hold dereng
itt,
hány drága lány mereng itt,
hány gyöngyvirág, remek,
vár, les, remeg...

Ragyogni bái éjen,
hány öltözik kevélyen
s éjszín álarcot ölt
tükre előtt.

Fekszik párfömös ágyban
a szép Vanina vágyban,
s alétlan, még ölel, —
így alszik el.

S Nárcisa a bolondos,
vig gondolán kalandos
mámor közt, hajnalig
dalol, iszik...

S ugye, Itáliába
kissé mindenki kába
s gyönyörre adja itt
bús napjait?

Ne bánjuk hát, ha kong a
vén dőzse-kastély lomha
avitt óraja zord
bús óra-sort.

Számáljuk, édes, inkább
makrancos, szép rubinszád
csókját, melyet vagy ad,
vagy megbocsát!

S számáljuk sok-sok
könyved
bájad s az enyhe könnyet,
melyet fakaszt az éj,
s a drága kéj!

(Tóth Árpád fordítása)

KÉPZŐMŰV

Fiatal mű indulója

Helyi orgánmról le
telni azokat a közhely
képzőművészeti kör
szé nevelésben mindan
a megvehatóron túl
mutatkozása, periodik
számít, az a kontinuit
hallgatása után. Debr
is művészettörténeti
gyessyták" — hangju
getlenül — igen sok
egyházi László és Bir
mely ténynek morális
mertsége esetén sem s

Nem óvatos és előr
sajátossága, hogy pály
megállapodott-kiforrot
kritikus, aki Van Gog
festményeit? Az őszi
nyári ragyogását? M
solnia kell, hanem biz
tikus — tendenciákat
vagy manirosak? Az
vagy valamiféle külső
amennyire alakulófélb
keny és szilárd belső

A kép, a jellemzés
csak egyetlen általán
kiállítói nemhogy mű
korukat tekintve sem
technikailag is lehet
Másképp adaptálnám
tör?) művészről — a
jót (ötvenegy százalék
mesterekétől lehet; go
dig abból is, amit más

A legígéretesebb, le
laton Baráth Pál (M
daráló, Virágok az ab
kép), Burai István (g
zódések), Pazonyi Lás
Subiczne Palotai Erzs
Üsszetartozást, stílári
tott csokorból sem leh
tehetségen kívül. Pro
de az érdekesebb tehe
a legdöntőbb ennél az
sától ök kerültek legk
megteremtéséhez.

A kör kiállítása egy
magánhügelatának
tükre. Ahol az ember
a Vihar, az Öreg fa, a
világot a magányosok
a megfeszítettek népe
I.)

Álomfigurák a kom rendszerében

Két művész a fővár
illő képi világ ikerpár
Először a ritka koheré
sünket az fokozza, hog
fias, dúr hangsor a lág
és ölelkező szerelmesp
nem a kiállítás esztétik

A két pólus szorosar
a kettős tárlat egészét
egyes műveket. Talán
nünk az egyes alkotás
végig szemünk a két
akkor tűnik ki, hogy
séget el nem mulasztó
delem, a Paripák, a N
mind-mind a ló csodál
körül forog. A téma k
már klasszikusan fegy
sem merülhet föl. Es?

A titok, a Bráda-ké
na művészetében rejlik
ami Gulácsy Lajossal
tében. Itt válik a szür
hétköznapi szürreális
jesen mindegy, hogy e
szeretjük. A figurákka
nosulnunk: uniformizá
lyeket valaki mások e
gukra. De lehetséges, h
ők, akik úgy vesztették
ter Schlemil az árnyék
sért, hiszen kiket keres
ták között?

Deák Ilona rendkívü
úra ecsetjének. Hadd í
tud festeni. Boszorkán
san sejtelmes és megr
det, a narancssárgát, a
mégis különböző színv
nünk, miközben a fit
bomlik ki. A második
böl épített képi térbeli

Bráda Tibor és Deák
lág. Látszólag biztosítv
Látszólag több köze va
dor Bélához. Az álmod
alom a legkevésbé font

Fiatal művészek indulója

Helyi orgánurmól lévén szó, teljesen fölösleges megismételni azokat a közhelyeket, amelyeket a *Medgyessy Ferenc képzőművészeti kör* jelentőségéről, szerepéről a művész-nevelésben mindannyian tudunk. Ismert és elismert ez a megyehatáron túl is. Rendszeres a kör tagjainak bemutatkozása, periodikus megemlékezése: ami újdonságnak számít, az a kontinuitás fonalának fölvetése a közelmúlt hallgatása után. Debrecen kulturális életében immáron az is művészettörténeti tény, hogy a hajdani és mai „medgyessysták” — hangjuktól, színeiktől, világlátásuktól függetlenül — igen sok szakmai segítséget köszönhetnek *Felgyházi László* és *Biró Lajos* festőművészeknek. (Ha valamely ténynek morális vonatkozásai is vannak, akkor ismertsége esetén sem szabad hallgatni róla.)

Nem óvatos és előrelátó mentegetés, hanem a helyzet sajátossága, hogy pályakezdekről kockázatosabb írni, mint megállapodott-kiforrott művészekről. Ki az az éles szemű kritikus, aki *Van Gogh* belgiumi rajzaiban meglátta Arles festményeit? Az őszi éjszakákban a mediterrán napfény nyári ragyogását? Másfelől viszont a kritikának nem jósólnia kell, hanem bizonyos — mérgyöly illanékony és éles-titkos — tendenciákat kitapogatnia. Tudatosak? Eredetiek vagy manifesztok? Az autonóm egyéniségből szakadtak-e ki, vagy valamiféle külső ösztönzés inkarnációi? Ugyanakkor: amennyire alakulófélben levő ez a világ, olyannyira érzékeny és szilárd belső önértékelés híján való.

A kép, a jellemzés túlságosan homogénre sikerült, pedig csak egyetlen általánosítást merem megkockáztatni. A kör kiállítói nemhogy művészi kvalitás dolgában, de még életkorukat tekintve sem tartoznak egy csoportba. Így már technikailag is lehetetlen, hogy minden alkotóra kitérjen. Másrészt adaptálnám az ismert mondatot: pályakezde (amator?) művészeiről — a kritika részéről közvetlenül — inkább jót (ötvenegy százalékban!) vagy semmit. Tanulni csak a mesterektől lehet; gondolkodva, önmagukat vizsgálva pedig abból is, amit másokról mondanak.

A legígéretesebb, lehangsúlyosabb anyaggal ezen a tárlaton *Baráth Pál* (Modell lila kontósból), *Biró Eszter* (Régi daráló, Virágok az ablak előtt), *Bogdándi György* (Onarc-kép), *Burai István* (grafikai lapok), *Lukács Gábor* (Tükrözések), *Pazonyi László* (Lépcsők, Reggeli csendélet) és *Szűcsné Palotai Erzsébet* (Údvar, Szobasarak) jelentkezett. Összetartozást, stiláris és eszmei kapcsolatot e megkritizált csoportból sem lehet „kiolvasni” a vibrálóbb-lobogóbb tehetségen kívül. Problémák természetesen itt is akadnak, de az érdekesebb tehetségeknél ezek is beszédesebbek. Ami a legfontosabb ennél az élbolyból: a *stílusruhák próbálgatásaitól* ők kerültek legközelebb az önálló művészi attitűd megerősítéséhez.

A kör kiállítása egyébként kétségtelenül korunk köz- és magánhangulatának hűségese és a sajnálkozástól szenvedő tükrök. Ahol az emberek élnek, az *Elhagyott táj*, az *Ős*, a *Vihar*, az *Őreg fa*, a *Vegetáció* klímája és flórája; s ezt a világot a magányosok, a legyőzöttek, a „csúnya lányok” és a megfeszítettek népesítik be. (*Kölcsey MMK, Kossuth u. 1.*)

Álomfigurák a komplementer színek koordináta-rendszerében

Két művész a fővárosból, két mintaszerűen egymáshoz illő képi világ ikerpárként: *Bráda Tibor* és *Deák Ilona*. Először a ritka koherencián csodálkozunk el, majd tetszésünket az fokozza, hogy milyen érdekesen válik el a férfias, dūr hangor a lányabb, nőies mólól. Mint egy elvált és ölelkező szerelmespár. Ez nem elsősorban a képek, hanem a kiállítás esztétikuma.

A két pólus szorosan összetartozik: a képekből értem meg a kettős tárlat egészét, s ebből a kis zárt totalitásból az egyes műveket. Talán a szokásosnál kevesebbet kell időznünk az egyes alkotások előtt; de annál többször pásztázza végig szemünk a két terembe szoruló egész anyagot. És ekkor tűnik ki, hogy milyen következetes, egyetlen lehetőséget el nem mulasztó alkotó *Bráda Tibor*. Az *Ős*, a *Küzdelenem*, a *Paripák*, a *Nász*, a *Görög táj* és a *Hajnali lovas* mind-mind a ló csodálatos biológiai és társadalmi jelensége körül forog. A téma kimeríthetetlen. A kompozíciók szinte már klasszikusan fegyverezettek. Kifogásnak a gyanúja sem merülhet föl. És? És tovább...?

A titok, a *Bráda-képek* megfeszített lehetősége *Deák Ilona* művészetében rejlik. Itt jut nyugalmas révbe mindaz, ami *Galucsy Lajos*sal kezdődik a magyar festészet történetében. Itt válik a szürrealis majdnem hétköznapivá, s a hétköznapi szürrealissá. A festői érték szempontjából teljesen mindegy, hogy ezt a képi világot szeretjük, vagy nem szeretjük. A figurákkal egészen bizonyosan nem lehet azonosulnunk: uniformizált halotti maszk valamennyi, amelyeket valaki mások egy álombéli karneválon öltenek magukra. De lehetséges, hogy az ellenkezője igaz: kortársaink, akik úgy vesztették el az egyedi fizikumjukat, mint *Peter Schlemil* az árnyékát. Az azonosítás gyanúja nem kísért, hiszen kiket keresnénk a banyák, a jósnők és próféták között?

Deák Ilona rendkívül mértékben és igen példászerűen őrzi ecsetjének, Hadd írjam le ezt a lehető legegyszerűbben: tud festeni. Boszorkányos könnyedséggel kezeli csodálatosan sejtelmes és megragadó komplementer színeit, a zöldet, a narancssárgát, az ibolyát. Ez az alig variálódó, de mégis különböző színvilág mágnészként magához ragad bennünket, miközben a finom szinkapcsolatokból újabb titok bomlik ki. A második nagy festői erény: a színszerkezetből épített képi térbeliség (*Proféta*, *Bújócska*).

Bráda Tibor és *Deák Ilona* művészete szuverén képi világ. Látszólag biztosítva van a külvilág hullámzásai ellen. Látszólag több köze van Csontváryhoz, Gulácsyhoz, Kondor Bélához. Az álmódos egész folyamatában mégis az álom a legkevésbé fontos. (*Medgyessy terem*)

Éles Csaba

Művészet és kereskedelem

KÉPZŐMŰVÉSZEK ALKOTÓKÖZÖSSÉGE

Semmi gond annak megértésével; műszaki, technikai, termelőmunkát végző, netán gazdasági vonatkozású szellemi munkával foglalkozó emberek kisközösségei hogyan s milyen eredményességgel tudják működésben tartani e gazdasági közösségeket. Gazdasági közösségek, kiscsoportok vállalhatnak bármit: tényleges termelőmunkát, útlevelek intézését, középületek ablakainak tisztítását, takarítást és egyebet — de mit csinál, mit tud csinálni egy *művészeti alkotóközösség*? Képzőművészek például: mi az, amit nem kapnak meg a művészeti szövetségektől, a Képcsarnok Vállalattól, de megkapnak egy kisközösségtől? Beszélgetőpartnerünk *Biró Lajos* festőművész, a debreceni, pillanatnyilag harminchárom képző- és iparművészt tömörítő alkotói műhely, közösség, művészeti gmk egyik irányítója, alapító tagja.

— Várjon, néhány mondatot szánjunk az előzmenyeknek. Alkotó közösségek, nem is kis számban, már az ötvenes években voltak. 1953-ban például kimondottan gazdasági céllal alakultak a művészeti kisközösségek, főleg grafikusok műhelyei, mely közösségek nemcsak műértékesítési segítséget nyújtottak a tagoknak, hanem bizonyos szociális juttatásokat is (műterem, ösztöndíj stb.). Vagy hatvan évvel ezelőtt, 1924-től 27-ig működött itt a Debreceni Művész-ház, ami valamiképpen ugyancsak a mostani közösségek elődje lehetett. Akkor tizenkét művész állt össze, a Szent Anna utcán bérelt kiállítóteremben nonstop kiállítási rendszert valósítottak meg, állandó vásárral egybekötve. Tehát saját maguk gondoskodtak a képek értékesítéséről.

— Ez a lényegi előnye az önk kisközösségének is?

— Nagyobb lehetőséget biztosítani a képek értékesítésében, mint amit az egyetlen és ezért monopolhelyzetben levő intézmény, a Képcsarnok Vállalat biztosítani tud.

— Mikor s hányan alapították ezt a csoportot?

— Hosszú előkészítő munka után végül is 1984-ben rögzítettük az alapszabályunkat. Körülbelül öt-hatan kezdtük a szervezési munkát, azután tizenegy taggal indultunk, végül 22-en irták alá (ez volt tényleg) a végleges alapszabályt. Most túl vagyunk a harmincon. Főleg a Tiszántúlon élő képzőművészek, de vannak budapesti, miskolci, nyíregyházi, egri, szoboszlói, bősörményi, újfalui, békéscsabai, karcagi, gödöllői tagjaink is. Gazdasági ügyintézőnk van, és az egész ország területén dolgozó ügynökhálózatunk.

— Céljuk tehát a képek, művek országos értékesítése. Miért? Mi a gond, a probléma a Képcsarnok Vállalattal, amely intézmény elsődlegesen foglalkozik a képzőművészek műveinek eladásával.

— A művész-műkereskedelemben kapcsolatban a gazdasági részt egyértelműen és kizárólagosan a vállalat határozza meg, méghozzá az ötvenes évek óta alig-alig változott *átvevő árszinten*. Ezen kívül a vállalat, mammutjellegéből következően, kevésbé rugalmas. Mi igényfelmérést is végzünk, és kiderült, hogy igen jelentős igény van például a *portréképekre*. Vagy: oklevelek rajzolásával, érmek, plakettek készítésével, ezer apró munkával hosszú távon tudunk munkát biztosítani a tagoknak. Ezek a munkák néhány ezer forintos tételek, amelyekkel a Képcsarnok természetesen nem foglalkozik, de nekünk ezek az apró munkák azt jelentik, hogy például egy grafikusunknak negyedévig munkát adunk.

— Az *igénykielégítésnek* ugyanakkor komoly veszélyei is lehetnek...

— Persze, de nem stílusbeli, nem szemléletbeli igénykielégítésről van szó! Tematikusról! Miért ne készítsünk portrékat, én például sokat és szívesen festek, ha erre igény van. A stílust, kimondva-kimondatlanul a Képcsarnok diktálja, mégpedig ilyenféle szempontok alapján: eladható vagy eladhatatlan az a festő!

— Tisztában vagyok vele, hogy a kérdés nyers, de feltétlenül érdemes tisztázni: mi a biztosíték arra, hogy az alkotóközösség tagjai a gazdasági szempontokat nem helyezik a művészek elé, tehát nem produkálnak *rangon alul*? Ahhoz ugyanis, hogy a közösség ügynökeinek segítségével értékesítsék a műveket, nem szükséges az állami zsűri véleménye?

— Azé nem, viszont zsűrizés nélkül nem adhatunk el művet. Az alaptagok között vannak zsűrizésre kijelölt művészek, ezek közül mi választhatunk, s mellettük jelen van az állami lektor. Másfelől az alapszabály az alkotóközösségi tagságot alaptagsághoz köti.

— Ez még ellentmondásosabb teszi a helyzetet, hiszen így önmagukat bírálják. Bírálják? Utasítottak már vissza képet?

— A helyzet még ennél is bonyolultabb, mert itt van az a tényező is, hogy például ugyanaz az ember képviseli az esztétikai, művészi érdekeket, aki a gazdaságit is. De épp az ilyen látszatra nagyon bonyolult helyzetek érlelik ki a legnagyobb fokú önellenőrzési igényességet. Mi nem engedhetjük meg magunknak, hogy a legmagasabbra felállított művészi mérce alatt dolgozzunk, mert önmagunk vagyunk felelősek önmagunkért.

— Gazdasági, gyakorlati mezőkre térve: miből tartják fenn magukat? Miből fizetik az ügynököket, a gazdasági ügyintézőt, a terebért, a villanyzámlát, a takarítónőt, a tagok SZTK-ját és egyebet?

— Amikor még a megalkulás körülményeit vizsgáltuk, láttuk, hogy néhány csoport az Alaptól kért induló tőkét, mások nagyobb kölcsönt vettek fel. Mi szerényen indultunk, személyenkénti ötezer forintos befizetéssel és nem túlzottan nagy számú műalkotás összeadásával. Kevés volt ez a pénz, az első időszakban voltak is kételyeink, hogy jól csináltuk-e, de most már túl vagyunk a nehezén. Mi részletre adjuk a képeket, tehát a havonta befolyó részletek nagyobb fele a művész, a másik feléből gazdálkodunk.

— Az alkotóközösségi tagság kizárja a Képcsarnok által történő képeladást?

— Dehogy, semmiféle korlátozás nincs. Csak szerződéses viszonyban nem állhat a csoporttag más intézménnyel, de amíg ott állít ki, és ad el, ahol akar és persze ahol tud.

— Beszélgetésünk elejére visszatérve: a csoport gazdasági érdekeltsgű céljai mellett közművelődésieket is említett.

— Számos vándorkiállításunk, üzemi, kórházban fölállított, művelődési házban megrendezett, nem vásár jellegű bemutatónk volt már, országszerte. A közeljövőben például az agráregyetemen lesz egy nagyobb tárlat, s ami a legidősebb most: szeptember 15-én, vasárnap délelőtt tizenegykor a Kossuth utca 1. szám alatti kiállítóteremben mutatkozunk be a közönségnek. Ez lesz az első, minden tagot kiállító közös bemutatónk.

A DEBRECENI MŰHELY KÉPEIBŐL

TOPOR ANPRAS: AKT

A HANGVERSENY-ÉVAD TERVEI

Szeptembert írunk, s hamarosan megkezdődik az új hangversenyévad. Kialakította programját és megkezdte a bérletek árusítását a legnagyobb hangversenyrendező szerv, az Országos Filharmonikus debreceni kirendeltsége. A bérleti sorozatok több helyen változtak a múlt évihez képest. A korábbi két, hat-hat hangversenyből álló nagy zenekari sorozat helyett egy, tíz estből álló sorozatot hirdettek a plakátok. A koncertek száma azonban gyakorlatilag nem változik, mert a kapcsolódó kamarabérletek hangversenyeinek száma egyvel bővült. Új kezdeményezésként hat hangversenyből álló orgona- és zongorasorozat is indul. Az ifjúsági bérleti sorozatok helyszínei Derecskével és Nádudvarral bővültek. Kellemetlen hír viszont a nagyzenekari bérletek tulajdonosainak, hogy egy kiállítás miatt október és november hónapokban meg kell válniuk megszokott helyszínüktől, a Bartók teremről; ez idő alatt a Csokonai Színház ad helyet a hangversenyeknek.

És most szemelgessünk a műsorainkatól. Mint már arról hírt adtunk, a nagyzenekari bérlet nyitóhangversenyét szeptember 30-án tartják a Bach-évforduló jegyében. A Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekart és a Budapesti Kórust Antal Mátyás vezényli. Az évad gerincét természetesen a debreceni zenekar fellépései alkotják, Szabó László, Breinre Tamás, Tadeusz Strugala, Hans Dieter Baum és Jancsovcics Antal vezénylével. A szólisták között lesz Ránki Dezső, Alexandr Melnyikov, Katona Ágnes, Kiss Vilmos Péter, Köté László, Gellén László, Adam Károly, Hegedűs Endre. A házigazda zenekaron kívül élvezheti még a közönség a Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekarának és a Miskolci Szimfonikus Zenekarnak a játékát is. Ezeket az együtteseket Dzsanszuz Kahidze és Francesco Grisafulli vezényli.

Az első kamarabérleti sorozat október 11-én a szovjet Barokk Kvintett hangversenyével indul; fellépésükre a szovjet kultúra magyarországi napjai rendezvénysorozat keretében kerül sor. A sorozatban szerepel még Alexandr Rugyin gondnokastje, Kincses Veronika dalestje és a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola leánykarának koncertje. A második kamarabérleti sorozat első hangversenyének időpontja január 6., amikor a Takács-vonósnégyes mutatja be műsorát. E sorozatban rendezik meg a Kijevi Trió, Kiss Vilmos Péter, Kedves Tamás, Haraczky Miklós, Irmay Kálmán, valamint Kovács Dénes, Perényi Miklós, Szabó Csilla estjét.

Az orgona- és zongorabérlet hangversenyeinek a Nagytemplom és a Zeneművészei Főiskola ad helyet. Az orgonisták közül Peskó György és Elekcs Zuzsa mutatkozik be, a zongoraesteken pedig Gabos Gábor, Király Csaba, Bächer Mihály és Falvai Sándor, valamint a Ganév duó játszik a közönségnek. A Korunk Zenéje sorozatban három hangversenyt tartanak, amelyeken a moszkvai kórus, az angol Arditti vonósnégyes és a debreceni MÁV-zenekar közreműködik. A műsoron több élő magyar szerző művei szerepelnek.

A filharmonia megyei kirendeltségének az ifjúság zenei nevelése érdekében kifejtett tevékenysége évek óta szilárd alapokon nyugszik. Az új évadban is külön sorozatok címzettjei általános és középiskolások. A kisebbeknek Bérés Ferenc Rákóczi-emlékestjét, a Debreceni rézfúvós együttes, a Debreceni Kodály Kórus hangversenyét, illetve egy dzsessz-történeti áttekintést; a középiskolásoknak az új Délibáb együttes, a MÁV Filharmonikus Zenekar hangversenyét, egy szerenádtest, és ugyancsak a dzsessztörténeti áttekintést ajánlja a program.

A megyeszékhelyen kívül Hajdúböszörményben és Püspökladányban is szervez bérleti sorozatot a filharmonia. Hajdúböszörményben a szovjet Barokk Kvintett és a debreceni MÁV-zenekar szerepel, amit debreceni művészek kamarastje egészít ki A szerenádtest a ragtime-ig címmel. Püspökladányban László Margit és Bordás György dalestje, a debreceni MÁV-zenekar Bécsi estje és A szerenádtest a ragtime-ig című összeállítás szerepel a programban.

(t. g.)

ÉRTSÜNK SZÓT!

Hajdúhadház

A helység mai neve, miután Téglás községgel egyesítettek. Hadháztéglás. A helységnevet először 1312-ben bukkan föl *Hotház* írásmóddal (egykorin kiejtése valószínűleg *Hotház* vagy *Hatház* volt, mert a 14–15. században az ajakke-rekítéses magyar *a-t* hol *o*-val, hol *a*-val írták). Eredetere két magyarázatot ismerünk: 1. Kezdetben hat házból állt a falu; 2. Egy *had* (nemzettség) telepedett itt le. Akár *t*-vel, akár *d*-vel írták, az ejtése csak *Hatház* lehetett, mert *h* előtt közvetlenül nem ejtünk olyan zöngés mássalhangzót, amelynek van zöngétlen párja (vö. meghal olv. *mekhal*, közhely olv. *közshej*, lábtól olv. *láptól*).

A *Hajdú*-előnév a 18. század óta szórványosan, 1970 óta pedig szerves tartozékként járult a *Hatház*, *Hadház* helységnevéhez. 1605-ben Bocskai István erdélyi fejedelem hajdúvárosi kiváltságokhoz juttatta, vagyis hogy katonai szervezetben éljenek és ne tartozzanak jobbágyi szolgáltatásokkal. Hat hajdúváros alakult 1605-ben (később számuk megszorodott): *Böszörmény*, *Dorog*, *Hadház*, *Nánás*, *Szoboszló* és *Vámospercs*, valamint két község, *Vid* és *Sima*. Bocskai ugyan nemzeti kiváltságot adományozott nekik, de az erdélyi fejedelmek a kiváltságokat csak részben ismerték el. A későbbi magyar rendi kormányzat pedig úgy törvényesítette, hogy a Hajdú-kerület lakosai nem lettek nemesek, de a fölkelés, adózás, öröklés és birtokjogi viszonyok tekintetében sajátos szabadság részeseivé váltak, amely a jászok és a kunok szabadságához hasonlított.

A *Hajdú*-előnévet idővel mindegyik hajdúváros fölvetette Vámospercs kivételével. A Hajdúság területén fekvő más kisebb községek is viselik a Hajdú- előtagot a többi hasonló nevű községtől való megkülönböztetésre.

A mai Magyarországon harminc Nemes- előtagú falunk van. Ezek egykori kismemesi lakosságra utalnak, mint *Nemesudvar*, *Nemesvita*. Ugyanígy jelzi a különleges szabadságjogokat az ugyancsak katonai alakulatokban élő, eredetileg határőr szabad székelyektől lakott vidéken a *Székelyudvarhely*, *Székelykeresztúr*. Marosvásárhely korábbi neve a 14. században még *Székelyvásárhely*. Az első *Maros*- előtag a 16. századból való.

szabad parasztlakó volt a 13. században az iráni eredetű jászok és a törökséghez tartozó kunok is. A jász és a kun területen szinte minden község viseli a *Jász*- vagy *Kun*- előtagot, mint *Jászberény*, *Jászládány*, *Kunágota*, *Kunhegyes*, *Kunszállás*, *Kiskunhalas*, *Kiskunfélegyháza* stb. Érdekes, hogy a Nagykunság székhelye, *Karcag* egy kun személy nevet viseli, de *Kun*- előtag nélkül.

A *Székely*-, *Jász*-, *Kun*- (*Kiskun*-) és *Hajdú*- előtagú helységnevek a kismemesek és a jobbágyok közti elég tekintélyes számú néprétegre, a szabad parasztságra utalnak.

Noha beszédben az előtagot a helységnevekben elhagyják, mint *(Sátorajai)újhely*, *(Sáros)paták*, *(Hajdú)böszörmény*, *(Kiskun)halas*, de a hivatalos névben megvan az előtag, és gyakran a hagyományt őrzi, míg a megye nevéből alakult 20. század eleji előtagok csak a megkülönböztetést szolgálják, mint *Abaujszolnok*, *Bácsbokod*, *Baranya-hídveg*.

Kálmán Béla

Kiss Tamás versei:

Történelem

Ha fű alá tapostak,
füvekké alakultunk,
Lenni is úgy tanultunk:
szál a szához tapadva,
évelón fennmaradva.

Ki ölni jött, tovább ment,
mi mondtuk rá az áment,
rajtunk végig tapodtak,
de semmibe futottak,
szélel elpárologtak.

Ivódtunk lápról, érről,
hajtottunk vad gyökérről.
Ha kötődtek, oldódtunk,
kristályként lerakódtunk.
Any a kő alattunk.
Vagyunk, mert
megmaradtunk.

Kiskunhalom

Nagy Lajos emlékének

Van úgy, hogy eltűnök, milyen lehet a szerda
Kiskunhalom manapság. Rég volt bizony, hogy véled
— könyvedben — arra jártam, derűvel-izgalommal.
Akkor augusztusban hajnalban — úgy emlékszem —
négy óra ötvennyolckor kelt fel a nap, és oly szép,
sőt több: gyönyörű volt a szétömlő pirosság
egünk két körpítján... De senkimen figyelt rá.
Varga Mihály például kaszát kalapált éppen;
Kovács tisztelőnké gondástülökre ébredt;
Fleischerné szitkozódott, és csak kilenc felé kelt,
mire elült a por, légy, de már öt óra óta
nem tudott aludni, ágyában forgolódott.
(Az úri népek szídják Kiskunhalomban a port,
holott por a világ is, lepi szemünket, szánkat,
a torkunkat kaparja, megül tüdőt és géget.)
Nem néz a napkeletre Kara Péter, ebevel
még szenge dnyföldjét óvja a tolvajoktól...
Eltűnök, hogy mostan milyen lehet a hajnal?
S nyomban utána érzem, te tudnád megmutatni.
Az szinte bizonyos, hogy ilyenkor augusztusban
ma is oly gyönyörű szép a pirban felkelő nap,
majdnem biztos az is, hogy hétkor harangoznak.
De hát a többi már nem. Másképpen van azóta...
Hogy van? Jó lenne tudni. Látni a szemekkel.
Szívvelde melybe nézni, Megkeresni az embert,
belátni ösztönebe. Úgy ahogy te beláttál.
Szemredre volna szükség, hiányzik az a szempár,
de kár, hogy lecsuktad, és este lett utána.
Éjszaka lett, sötétség. Félünk, tapogatózunk.

Hosszú utakon

Hosszú utakon menni, menni,
szabad szerettem volna lenni,

de alig készültem, rámléstél
elcsatangoltam, megkerestél.

Mikor futni küldtél, megálltam,
csendre intettél: kiabáltam.

Bölcsekedtem, ahogy te szoktad,
ellenedre volt, szám befogtad.

Végül is futásnak eredtem
a te végtelen tenyeredben.

Életjel

Sivár lakótelep: betonvilág,
elhal a fű vak pánceja alatt.
De lám, valahol felsír egy tücsök,
egy kis üreg még szabadon maradt.

Hírünk a hazában

1985-14.

FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA

Ablonczy László: Nem az épület számít. Beszélgetés Tímár Évával (aki debreceni színész is volt). — Film Színház Muzsika, 29. évf. 29. sz. 1985. VII. 20. 6–7. 1. 1. címlap- és 1. színpadképpel.

J. Király István: Dal mindenkinek. Debreceni dzsessznapok. — Film Színház Muzsika, 29. évf. 33. sz. 1984. VIII. 17. 18–19. 1. 1. színes képpalldall.

GYÓGYPEDAGÓGIA

Kincses Gyula—Emódi Judit—(ifj.) Kincses Gyula—Tóth Ágnes: A nystagmus szerepe a gyengénlátó tanulók olvasási teljesítménye alakulásában (Debrecenben). — Gyógy-pedagógia, 1985. január—február XXX. évf. 1. sz. 6–13. 1.

MAGYAR NEMZET

Flasch Dezső: A magyar repülés egyik úttörője. (A debreceni illetőségű Szatke Ferenc.) — Magyar Nemzet, 1985. június 21. XLVIII. évf. 144. sz. 6. 1.

Görömbölyi László: Amíg felépül a házunk... (Lakás-építés, nemcsak Hajdú-Biharban.) — Magyar Nemzet, 1985. augusztus 23. XLVIII. évf. 197. sz. 5. 1.

MUNKÁSÓR

Bódis Sylvia. Olimpikon volt az első egységparancsnok. (Tarányi József életútja, debreceni évei.) — Munkásór, 1985. május XXVIII. évf. 5. sz. 14–15. 1.

MŰSZAKI ÉLET

G(öz) J(ózsef): Feladat van bőven. (Beszélgetés Daróczy Zoltánnal, az MTA új tagjával, a KLTE Matematikai Intézetének igazgatójával.) — Műszaki Élet, 1985. június 8. XL. évf. 12. sz. 3. 1.

(Görömbölyi) L(ászló): Neumannosok a számítástechnikáért. Hajdú-bihari tapasztalatok. — Műszaki Élet, 1985. július 20. XL. évf. 15. sz. 5. 1.

NEGY ÉVSZAK

Szívügyünk-e a nemzeti színjátszás? Gali László nyilatkozata (a debreceni színházról). — Négy Évszak, 1985. május. IX. évf., 5. sz. 7–8. 1.

NÉPMŰVELÉS

Sz. K. K. (?): „Téli esték” — múzeumban. (A Medgyessy Múzeum rendezvényeiről.) — Népművelés, 1985. 4. 1.

Szabó Ernő: A művelődési otthoni szakfelügyeletről. (Hajdú-bihari beszélgetés.) — Népművelés, 1985. május XXXII. évf. 5. sz. 26–28. 1.

NÉPHADSEREG

Fegyverrel a hazáért. (A negyven év előtti bajtársak találkozója Debrecenben.) — Néphadsereg, 1985. március 16. XXXVIII. évf. 11. sz. 3. 1.

NÉPSZAVA

Rab Nóra: Sárret. — Népszava, 1985. június 26. 113. évf. 148. sz. 5. old.

Szunyogh Szabolcs: Világnézet és oktatás. (Konferencia Debrecenben.) — Népszava, 1985. július 23. 113. évf. 171. sz. 6. old.

A hajdúszoboszlói kórus az NSZK-ban. — Népszava, 1985. augusztus 6. 113. évf. 183. sz. 6. old.

NIMRÓD

Kiemelt feladat az előhelyfejlesztés. (Hajdú-Bihar megye.) — Nimród, 1985. július 105. évf. 7. sz. 295–296. 1.

ORVOSI HETILAP

Szeverényi Mihály—Lampé László—Mocsáry Péter—Papp Zoltán: Középidős terhességmegszakító eljárások összehasonlító vizsgálata és a soron következő szülések adatainak elemzése (DOTE Szülészeti Klinika munkatársainak vizsgálata). — Orvosi Hetilap, 1985. április 14. 126. évf. 15. sz. 883–887. 1.

Maródi László—Karmazsin László: Az újszülöttkori Streptococcus B fertőzések klinikuma és immunológiai háttere (DOTE Gyermekklinika munkatársainak összefoglaló tanulmánya). — Orvosi Hetilap, 1985. május 12. 126. évf. 19. sz. 1139–1143. 1.

Lakatos Lajos—Hatvani István—Oroszlán György—Balla György—Karmazsin László—Olubunmi Alaka—Kincses Éva—Szabó Imre—Vekerdy Zsuzsanna: A koraszülöttek retinopathiájának megelőzése D-Penicillammal (DOTE Gyermekklinika és Szemklinika munkatársainak vizsgálata). — Orvosi Hetilap, 1985. június 9. 126. évf. 23. sz. 1391–1396. 1.

ÖTLET

Rejtő Gábor: Szakíts, ha bírsz — debreceni módra. (Önállóulási törekvés a VASVILL-nél.) — Ötlet, 1985. július 4. 4. évf. 27. sz. 12–15. 1.

PEDAGÓGIAI SZEMLE

Fürj Zoltán: A közoktatás újjászervezése a Tiszántúlon. (H.-B. m.-i adatok is.) — Pedagógiai Szemle, 1985. április. XXXV. évf. 4. sz. 359–366. 1.

PESTI MŰSOR

Seress Eszter: Harminc másodperc csend. (Beszélgetés Cserhalmi Györggyel.) — Pesti Műsor, 1985. július 31. XXXIV. évf. 30. sz. 11–12. 1.

SZABAD FÖLD

Újvári József: Főiskola a Körös partján. (A Debreceni Agrártudományi Egyetem egyik kara.) — Szabad Föld, 1985. május 11. XLI. évf. 19. sz. 5. 1.

(G): Nem volt pénz a galambdúcban. (Gorbay József, a Hajdúság mackósa.) — Szabad Föld, 1985. június 1. XLI. évf. 22. sz. 24. 1.

SZAKSZERVEZETI SZEMLE

Értelmiség gondok. Beszélgetés az értelmiséget foglalkoztató társadalmi kérdésekről. (Debrecenben.) — Szakszervezeti Szemle, 1985. XIV. évf. 3. sz. 47–54. 1.

SZÖVETKEZET

Balogh (Jolán): „Sikerkes mérkőzés” Derecskén. (A Derecskei AFÉSZ vállalkozása.) — Szövetkezet, 1985. május 1. XXXVIII. évf. 18. sz. 5. 1.

40 esztendő Hajdú-Biharban. (Tematikus összeállítás.) — Szövetkezet, 1985. május 1. XXXVIII. évf. 18. sz. 6–10. 1.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Népzenei találkozó Nádudvaron. — Szövetkezeti Élet, 1985. 1. sz. 6. 1.

uo. — Kenedi Lia: A művelődés palotája Nádudvaron. — 28–29. 1.

TÁNCMŰVÉSZET

Kardos László: A „SLASK” együttes Debrecenben. — Táncművészet, 1985. X. évf. 4. sz. 34–35. 1.

TERÜLETI STATISZTIKA

Az alap- és középfokú oktatás helyzete Hajdú-Bihar megyében. — Területi Statisztika, 1985. XXXV. évf. 1. sz. 113–115. 1.

Bakos Lászlóné—Deák Józsefné—Hárs Péterné—Tatár Sándorné—Varga Imréné: A szomszédos megyék közepetkü vonzáskörzetébe tartozó települések HB-megyei helyzete és népességmegtartó képessége. — Területi Statisztika, 1985. XXXV. évf. 3. sz. 295–315. 1.

ÚJ TÜKÖR

Ásványbörze Debrecenben. (Vencsellei István képi riportja.) — Új Tükör, 1985. július 7. XXII. évf. 27. sz. 22. 1.

Illés Jenő: Énekelni, játszani (riport Zsador Andrea debreceni származású operanékesnővel). — Új Tükör, 1985. július 14. XII. évf. 28. sz. 27. 1.

Szerkesztette: Surányi Béla

harangoknak régen saját nevet adtak, meg milyen nagy titok az, hogy miképpen öntik a harangot, aztán az is, ugye, hogy régen a harangokat acélból is próbálták csinálni, de a bronz a legjobb anyag, meg még hogy a harangokat néha kicsit el kell fordítani, mert akkor a nyelv egyenesen kopottja körbe, vagy mit csinál, ugye, a szoknyával. De főleg az a jó ebben a Borkában, hogy olyan nagyon finoman és kifejezően kapcsolja egybe a szavakat, szóval, hogy olyan szépen meg tudja mondani a dolgot, az érdekességet, talán még a tisztelendő úr is szívesen beszélgetne vele, ahogyan a Borka mosolyog, és mondja, hogy ebben meg ebben igaz a van az embernek, de hallgasson csak, én mit hallottam. Hogy olyan arányosan mondja, mintha nem is kellett volna neki azt a sok könyvet kiolvasnia, éjszaka, amikor rontja a szemét a villannyal, hanem úgy, jártában-keltében, itt is, ott is hallott volna valamit, és aztán csak elmeséli.

S akkor aztán ez a csokor.
Kati néni már a Jani pultja előtt áll, most is megkapja a szép szelet húsokat, kifizeti, de közben már azt tervezi, hogy beszélni fog a Varga Pista anyjával. Még jó, hogy éppen beleütközik, amint a hentesbolt kopott cementlépcsőin lépked lefelé. Kati néni aztán kiereszti a nyelvét. Szegény Juli meg hűledezik, hinni sem tudja a dolgot, ám Kati néni igazságának nem lehet ellenállni, s távozik is aztán hamar a Juli, hogy beszéljen a fiával. Az a nagy pacula még föl sem kelt. Igaz, szánott egész héten, de csuda a jó dolgát, a sörts is elég gyakran eregeti a torkán, mert a szőrös hasa egyre jobban kímászik a tengerészcsíkos trikó alól. Ilyenkor meg, persze, alszik. „Nagy fehér csokor rózsával, azzal jöhét a fiad a házamhoz, értetted, Juli?” — böcsátja el Kati néni a szegről-végről rokont, és mint aki jól végezte dolgát, indul is hazafelé.

Egy kis tejszín, az volna jó Borkának, a kávéhoz, amikor majd felkel az ágyból. A tegnapi tejnek lesz annyi színe, hogy ki lehet keverni belőle azzal az elektromos géppel, amit a Borka adott. Ez a lány nagyon

szereket a mindenféle elektromos gépeket. Van a szobájában egy padlóra helyezett négyes elosztó, abba dugdos mindenféle kapcsolókat, egy kapcsolás, szól a lemezjátszó, egy másik, működik a tévé, egy harmadik, az ágymelegítő, sőt van neki egy fura kis masinája is, azt mondja, az a masszírozógép. Persze van hajszárító is, meg kenyérpírtó, természetesen kis ágylámpa, olvasni, éjjel, meg egy merülő forraló a kávénak, ha nagyon kihűlne, mert az egész csupporral be szokta vinni magához, ha lefut a konyhán.

Kati néni már szétdarabolta a kakast, jó zöldséggel fortyogott a gázon, amikor igen csendesesen beállított Varga Pista. Né, még egy selyempapír is került a rózsacsokorra. És kicsoda feszes-kemény szép bimbók. Na, te léhűtő! Aztán ne csak makogj itt nekem, hé, te. Benn van a Borka néni, már megint a lemezjátszót szagattja. Tudod, mi az, ami szőlő? Nem hát. Hát a Bétóven. Süket volt, amikor a legszebb muzsikát írta.

„De nem úgy van az, Kati néni.” „Micsoda?” „Csak az, hogy írt az az zeneköltő sok szöveget azelőtt is, hogy megszületett volna.” „Igen?” „Az már csak a belső hallása volt, tudja-e?” Kati néni most két aranyárga krumpilt csúsztat a levesbe, aztán beszél az ajtón.

Milyen lassú beszéde van ennek a Pistának, gondolja később, a konyhában álldogálva, miközben a csipetdetet gyúrja, de azért összefüggően tud beszélni és jó sokáig. Aztán kinn a konyhán Borka néni meg Pista megisznak egy pohár bort, sőt, kis rábeszélésre, mármint a Pistára, maga Kati néni is. Csak ennek a lánynak olyan távoli, különös mosolya van, a bort meg apródonként kortyolja, mintha nem is itt volna.

Később meg, mielőtt Borkát ebédelni hívná, s rányitja az ajtót, látja, hogy szétnyitva hevernek a színes képzőművészeti albumok, Borka pedig a fűzőszobájában bukkan elő, egyenest a hidegvízes zuhany alól, hát az arca éppen olyan, de tényleg, mint a harmatos róza.

Könyvismertetés

Játékos környezetismereti rejtvények

Újabb kötettel gyarapodott az a játékos rejtvény sorozat, amelynek eddigi darabjai — jól hasznosítható segédanyagként — az általános iskolások biológia, földrajz, illetve környezetismereti óráin vehetők kézbe. S természetesen az órákon kívül, szakkörökön, vetélkedők előkészítése során is lehet bennük búvárkodni. Az idén már az óvodásoknak is elkészült egy hasonló könyvecské, így lassan minden korosztály hasznosíthatja a szerző, dr. Papp János elképzelését: játékosan tanulni, közelebb kerülni a természethez, megismerni és óvni környezetünket.

A Hazafias Népfront megyei bizottságának kiadványa Ne felejtis címmel az első—második osztályosok környezetismereti oktatásának segédanyaga. A szokásos módszerrel — azaz sok játékos ötlettel, rajzzal, késszégefejlesztő feladatokkal és a gyerekek által is anynyira kedvelt rejtvényekkel — mélyíti el a tudást, segíti elő a biztos környezetismereti alapfogalmak megszerzését.

A kötet borítójára Pálfi Dénes munkája, a rajzokat dr. Papp János vázlatja alapján Angyal Erzsébet készítette.

Betyárok nyomában

Kik voltak a betyárok?

FUTÓ SZEGÉNYLEGÉNY LÓHÁTON (MENYHÁRT JÓZSEF TUSRAJZA)

Amikor az emberek a betyárokról hallanak, többféle képzet elevenedik fel bennük. Sokféleképpen tűnik fel a betyár alakja. Némelyek csak romantikusan szemlélik, mások teljesen elítélik. Önkéntelenül is adódik a kérdés: Kik voltak tulajdonképpen a betyárok. Hogyan éltek, mit tettek, mi lett a sorsuk?

A következőkben megpróbálom megismertetni a betyárságot részben a nép szemével a szájhagyomány alapján, de bemutatnom azt is, hogyan látják a hivatalosak, a törvény szemével, levéltári források alapján. Megpróbálom azt is érzékeltetni, hogy mi a kettő közötti különbség. Néhány sajátos emberi sors vázolásával igyekszem majd közelebb hozni azt a társadalmi képet is, amely lehetővé tette kialakulását, s egy időben a virágzását is.

Betyár szavunk még kétszáz évvel ezelőtt is nem feltétlenül és kizárólagosan a lóköteket, marhatolvajokat takarta. A XVIII–XIX. századi adatok betyár lányokról és betyár legényekről egyaránt beszélnek, mert így nevezték a nyáron aratási, vagy más időleges munkára elszegődő szegényeket. De azokat is betyár jelzővel illették, akik valamivel nyalkábban öltöztek, vagy viselkedtek, mint az átlagember. Ugyanakkor betyároknak nevezték azokat is, akik sajátos életmódjukkal rászolgálták a megkülönböztetésre. A szó már a XIX. század elején is két értelemben használatos. Aki nincs állandó szerződésben, vagy alkalmazásban, akár leány, akár legény, az betyár. De betyár az is, s a szó tartalmát az meríti ki igazán, aki a társadalom kivetettje lett és a vagabund, zsvány jelző illik rá a hivatalos használatban.

A betyár a XVIII–XIX. század jellegzetes alakja, aki a feudális elnyomó rendszerrel szembenállása miatt, vagy valami egyéb ok miatt lett vaddá, üldözötté és elbujdosott, rablásra, fosztogatásra, útonállásra adta magát. Néha katonafogás elől menekült, máskor a jóhiszeműség vagy a véletlen sodorta bajba, s lett futóvá.

Erthető, hogy a 48-as szabadságharc után sokan bujdosókká lettek, a 67-es kiegyezés után meg mindig kegyetlenül üldözték őket. Aki nem akartak a Habsburg zsarnokság katonái lenni, egyszerűen eltűntek. Bőven adott búvóhelyet a Sárrett mocsaras, nádas világa, a Hortobágy pusztája, de a nagykitérdesű debreceni és tiszántúli erdők is, egészen az Ecsedi-lápig. Ők az igazi betyárok voltak az elnyomtatás éveiben a nép szemében, bizonyos mértékig a szabadság megtestesítői, a veszedelemmel, a pandúrzsandárhatalommal dacoló népi hősök.

Ezért is fondózik annyi nóta, ballada történet, hystória a betyárok alakjához.

Betyár szavunk török hódoltság jövevény szó, jelentése zsoldos, amolyan jöttment ember, főleg foglalkozás nélküli facér legény. Az Alföldön használatos jelentése már a múlt század második felében általános: szegény legény, lopásból élő kóbor személy, és szolgálaton kívül csapongó, leginkább nótlén csavargó legény, ki holmi csínyekre, lopásokra hajlandó. De betyárlegénynek nevezték a jobb módú parasztsuhancokat a két világháború között, akik nagyobbára semmittevésel ütötték az időt, verekedtek, bicskázáltak, nem tértek ki senki elől. Fő ismertetőjelük volt a cifrázkodás, nyári éjjeleken nagy sábkát hordtak. Tengérikéntáskor ők vitték a főszerepet. Lakodalomkor hosszú pántlikás bokréttát tűztek kalapjuk mellé, míg a közönséges gazdalegények ezt a mellükön viselték.

A XVIII. század végére kialakult egy társadalmilag kötetlenebb napszámóréteg. Ha a mezőgazdaságban nem kaptak munkát és megélhetést, néha hajcsárnak, pásztornak álltak vagy elszegődtek jószágteleltetésre. Amikor az idejük kintelt, továbbálltak. A nyomor, az éhség csavargásra és tolvajlásra, betyárkodásra készítette őket. Nagy részük a szilaj pásztorokból tevődött össze, de közéjük menekült a katonafogás vagy börtönbüntetés elől sok jobb-
legény is.

A betyár a régi magyar társadalom tipikus alakja, az elnyomott nemzet tragikus számkivetettjei voltak ők. Mindenütt leselkedett rájuk a veszedelem, a vármegye pandúrjai nyomukat keresték, hogy a törvény kezére juttassák őket. Gyakran, néha csak rövid időre a nép szeretete mentette meg ezeket a szegénylegényeket. Mint látjuk majd, a levéltári kutatások segítenek feltárni azokat a társadalmi, gazdasági és lelki tényezőket, amelyek rávilágítanak arra, hogy milyen indítóoktól vezettetve határozták el magukat olyan életre, amelyhez nagy elszántság, bátorság és sokszor vakmerőség is kellett.

Emberi mivoltukra talán jól világított rá az 1950-ben kilencvenéves hajdúnánási nyugdíjas gulyásszámadó: Tömör János. „Ászen mikor még én cselédektem, bojtárkoromba nem szabad vót még a kunyhó se mennem. A fene a vállvirágos szúrt a vállokul azoknak a betyároknak. Hárman-nígyen vótak, a gazdával beszélgettek. Hej de sok lopás esett akkor abba a bolond világba. Ha elhajtottak a nyájbul, hajtottak helyette másikat. Azir nem vót szabad a kunyhóba menni, mert értették azok a gazdával egymást. Szálas, kutyaderék emberek vótak azok a betyárok. Ki vótak telve, heverve, nem féltek azok az isten pandúrjátul se. Itt közel a Bikás csárda Poródon, aut a Tirimpó, Hortobágyzilbe meg a Koponya. Az itteni betyárok ezen a három helyen tanyáztak leginkább. Ha három-nígy együtt vót a pandúrlegény oda se mert szagolni. Körül vótak azok fegyverrel, szíjjon hordták a levorvert. Még nekem is vót a bundaújba, de azir nem vótam betyár. A betyárok a szegint nem bántották, hacsaknem a kezekre ment, hogy hun vátok, mit akartok.”

A pásztorléthez pedig, amint maguk a pásztorok mondják, szorosan hozzátartozik a betyárélet is, mert azért a legtöbb betyár csikósokból, gulyásokból került ki. Az is igaz, hogy a pásztorok voltak azok elsősorban, akikhez a betyár jó szívvel szólhatott, vagy ha szorult, segítséget kérhetett. Öreg gulyások, virtigli pásztorok ma is emlegetik Sós Pistát, Geszten Jósikát, Dobos Gábort, Zöld Marcit, s a többi cimborákat, akiknek sok jeles cselekedetére emlékeznek. Ma is szinte általánosan tudott, hogy a betyárok bátran harcoltak a szabadságharcban és hogy sok uraság komenciót mért a betyároknak, mint a rendes cselédeknek. Az ilyen fizetőeknek nem volt bántódása a betyároktól, ebből következik, hogy meg is egyeztek, ha úgy hozta az idő. Azt is tudják az emlékezők, hogy úri gyerek is került a betyárok között, akit az apja megdorgált, s csak természetes, hogy cimboráival az apja ménesét kurtította meg először. De betyárnak állott annak a juhásznak a fia is, akinek keze alól elbitangolt az apja juha. Aztán visszaút nem volt, a többiekhez hasonlóan a társadalom kicsapottjai lettek.

Valójában hogyan élnek a betyárok a népi képzetben? Hogyan látják olyan kétkezi emberek, akik sohasem találkoztak betyárokkal? Legfeljebb csak beszélgetéseken hallottak róluk. Lássuk, hogyan látták a késői unokák, akikről úgy hallották, hogy: „Nem voltak rosszabbak, mint a háború utáni pesti vetkőztetők.” Milyenek voltak azok, akiket a nép rejtegetett a zsandárok elől? Még arra is vigyáztak, nehogy megsértsék őket, mivel azt tartották, hogy a szegénylegénynek nem szabad véteni, mert megfizet. Bántani nem bántottak azokat senkit, csakhát megszerezték ami nekik kellett, ahogyan a nóta mondja:

„Még azt mondják a kutya irigyek,
Ihatok bort mert loptam eleget.
Ha loptam is jó gazdát loptam,
A szegényt se sohase bántottam.”

Dr. Béres András

A tudomány fellelővára Szibériában

Szibéria területe kb. 10 millió négyzetkilométer, vagyis csaknem akkora, mint egész Európa. A nagy távolságok és a zord éghajlati viszonyok ásványi kincseinek, energiáinak a pontos számbavételét sokáig nehezítették. Csak az 50-es évek közepén értek meg annak a feltételei, hogy az államvezetés napirendre tűzze egész Szibéria bekapcsolását a Szovjetunió gazdasági vérkeringésébe, hiszen ami addig történt, jószerivel csak a déli sávra korlátozódott.

Nyilvánvaló volt azonban, hogy e különös természeti feltételek miatt a páratlan mennyiségű és minőségű ásványi nyersanyag kiaknázásához jól átgondolt, előre kidolgozott stratégia szükséges, vagyis a modern tudomány által megrajzolt irányvonal. Ez tette szükségessé, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiája szibériai részleget hozzon létre, amely sok irányban, de mégis összehangoltan lásson hozzá a tudomány legfontosabb általános, de elsősorban helyi problémáinak a megoldásához. Helyiül Novoszibirszket jelölték ki, a nagy Ob-mel-leki várost, amelynek közelében, a tajga csendjében épült fel a híres tudósváros, az Akagyemgorodok. Huszonnégy kutatóintézet tevékenykedik itt, de a novoszibirszki központ irányítása alatt dolgoznak Szibéria más városainak a kutatóintézetei is: Tomszkban, Jakutskban, Ulan-Udéban, Irkutszkban, Krasnojarszkban, Habarovszkban és Vlagyivosztkban. S az Akadémia szibériai részlegéből már kivált és önállósult a távol-keleti részleg.

Mi sem természetesebb, mint hogy a tudósvárosban állami egyetem is működik, amely gondoskodik a szibériai kutatóintézetek minőségi kéaderutánpótlásáról. Az egyetem előadói között ott találhatók a kutatóintézetek legkiválóbb munkatársai, a hallgatók pedig a kutatóintézetekben ismerkednek a legfontosabb gyakorlati ismeretekkel. Felvételünk a Magfizikai Intézetben készült, amely vi-

lágyszerre elismert eredményekkel büszkélkedhet, különösen az elemi részecskekutatományozása, az új elveken működő magfizikai gyorsító, valamint a termonukleáris fúzió kutatása terén. A világon először itt állítottak elő plazmaállapotú, 100 millió fokos anyagot. Itt kísérletezték ki azt a gyorsítót is, amellyel sikerült antihéliumot előállítani. A ké-
pünkön VEPP-2M gyorsító látható. (Fotó: APN—KS)

A levegőtisztító zivatar

Bárki megfigyelheti, hogy a nagy nyári zivatarkor előtt a levegő többnyire erősen szennyezett, a zivatar után pedig tiszta, üdítő levegő vesz körül bennünket. Sokáig azt hitték, hogy a villámok tüze „elégíti” a levegőbe jutó szennyező anyagokat. Ma azonban már tudjuk, hogy a villámban nincs tűz, nincs égés, hanem csak izzó levegő, amely fényt lövell ki magából.

A meteorológiai kutatás kiderítette, hogy többféle hatás játszik közre a levegő megtisztításában. A legnyilvánvalóbb a zivatarkor esők kimosó hatása az alsóbb levegőrétegekre. A zivatarkor különlegesen nagy vízcseppekből áll, ezek zuhogásuk folyamán gyorsan eltá-

rolítják a lebegő szilárd és folyékony szennyező részecskéket. Az eső levegőtisztító hatása viszont nem terjed ki a légnemű szennyező anyagokra, például az ipari füstből származó kén-dioxidra, mert gázokat nem lehet vízpermetezés útján eltávolítani.

A másik fontos tényező a porképződés megszűnése. A lehulló kiadós eső nedvessé teszi a földet, és ezzel véget vet a porképződésnek. Ismét fontos hatás, hogy a zivatarkor felhő belsejében rendkívül heves felszálló légmozgás uralkodik. Ennek sebessége sokszor 10–20 méter másodpercenként. Ez annyit jelent, hogy a zivatarkor belsejében óriási levegőmennyiség száll fel a magasba. A

felszálló mozgás a zivatarkor felhő legfelső részéig terjed, amely sokszor 6–8 km magasságban van, de néha 8–11 km közti magasságban. Ezek a felszálló légoszlopok igen nagy mennyiségű szennyező anyagot magukkal a magasabb levegőrétegekre. E nagy felszálló légmozgás igen hasznos az alsó levegőrétegek megtisztítása szempontjából, mert ezzel a szennyezés jelentékeny felhígítását hozza létre.

A zivatarkor alkalmával általában új légtömegek érkeznek, amelyek tisztábbak, mint a zivatar előtti meleg, felüldelt légtömegek.

Képünkön: közelgő zivatarkor felhő (KS)

V. KLIMOVICS:

A LEVÉL

Most becsöngetek, az én édes kis feleségem kinyitja az ajtót, megölel, megcsókol, segít átöltözni és megebélni... Ebéd után végignyúlok a heverőn, ő meg felolvassa nekem a mai újságot.

Ahogy bemegyek a szobába, éjjeli sötétség fogad. A feleségem sehol. Hosszas keresgélés után megtalálom a káncsót. Nézek ide, nézek oda, az asztalon egy levél.

„Édes Petyám! Kérek, hogy sáros cipővel ne járjál össze a lakást. Az ebéd kész, a konyhában van a gáztűzhely. A leves a fazékban van. (A fazék egy fémedény, hasonlít a kalapodhoz, az is zöld színű.) A hús és a krumpli a lábasban, a tea a teáskannában. Édesem, ne haragudj, ebédelj most egyedül. A konyha egyébként egy kis szobához hasonlít, közvetlenül a fűdőszoba mellett van. Miután bementél, állj arccal az ablak felé. Most nézz balra! A sarokban látsz egy szekrényhez hasonló fehér asztalkát. Ez a gáztűzhely. Egy kis képes címkével ellátott dobozban — a gáztűzhely hely bal sarkán — gyufaszálakat talál. Vegyél elő egy rudacska, és a piros végét dörzsöld hozzá a doboz oldalához. Amikor meggyulladt, dugd a zöld fazék alatt levő lyukacsos micsodához, a másik kezével pedig csavard meg az ablak felőli első fehér gombot. Ha minden rendben van, és még nem fáradtál el túlságosan, akkor gyújtsd meg a gázt a lábas és a teáskanna alatt is. Az égő gyufát ugyanúgy dugd alá, csak ne felejtse, most már a második, majd a harmadik gombot kell elfordítani. Ot perc múlva csuvarod vissza a fehér gombokat az ellenkező irányba. A kék színű lángocska csak annyit mond, hogy „pakk!”, és már el is tűnik.

Ebéd után menj át a szobába, ahonnan jöttél, fekdülj le a díványra, s várj rám türelmesen. Leugrottam a 14-es lakótömb födrészához. Tudod, az ünnepekre szép akarok lenni, hogy úgy szeressél, mint akkor...

Millió forró csók,
Máshétkád.”

Néhányszor elolvastam a levelet. A leírás alapján viszonylag hamar megtaláltam a konyhát... Aztán gondoltam egyet, kinyitottam az ablakot, megigazítottam benne az új kalapomat, és leszaladtam a födrészhez.

Kéz a kézben jöttünk haza. Azóta is tenyereim hordom a feleségemet, mert egy jó asszonynak nincs párja. Pontosabban én vagyok a párja...

Fordította: S. A. V.

HAJDÚSÁGI FARSANG

A Napló ételrecept-pályázatára érkezett

GÖNGYÖLTHUS

Hozzávalók: egy egész tarja (kicsontozva kb. 2,5 kg). Tölteléknek A) változat: két nagy csülök, vagy B) változat: 1 kg darált hús, vagy C) változat: 1 kg sertésmáj és 30-40 dkg sajt, valamint izlés szerint fűszerek: só, bors, paprika, vörös- és fokhagyma, mustár (esetleg kész fűszerkeverék).

Elkészítése: a tarját kicsontozzuk, jól kiterítve vágódeszkára fektetve kisimítjuk és keményre hűtjük. Kellő hűlés után a deszkához simul oldalon kezdve a hús szélességét átérő hosszú késsel 2-3 mm vastag lapokat szelelünk (20-22 lapot). A lapokat kis mustárral megkenjük, sózzuk, fűszerezük, egymásra keresztbe rakjuk és hagyjuk teljesen kiolvadni. Az így nyert szeleteket használjuk majd a töltelék burkolóanyagául. A hulladékhúst és a nem kielégítő nagyságú szeleteket a töltelék anyagához keverjük.

Töltelék: A) változat: a két csülköt kicsontozzuk, pörkölt nagyságú kockákra vágjuk, és a hulladék hússal együtt hagymás zsirban rövid lével tetszés szerint fűszerezzük. Teljesen kihűtjük, hogy a saftja megkocsonyosodjon. Ezután ezt a félkész pörkölt összekeverjük és mintha palacsintát tölténénk, a már előre leszeletelt hússzeletekbe göngyöljük. Ha a szeletek a szósztól nem puhultak meg kellően, akkor puhára verjük. A göngyölt tekercek végeit (mint a töltött káposztát) kicsit begyűrjük és magas falú tepsiben vagy jénaiban szorosan egymás mellé rakva, 1-2 dl vörösbort alóntve, fólia alatt kisütjük (30-50 perc).

B) változat: a darált húsból és a hulladékból kellő fűszerezéssel hagyományos kolbásztöltelék készítenek, és az előbbi leírás szerint töltjük, göngyöljük, majd hasonló

módon borral, fóliázva kisütjük (50-60 perc).

C) változat: a májat és a szeletek hulladékát vékony, hosszú csikokra vágjuk, mint-ha pirított májat készítenénk. A hagymát üvegesre pirítjuk, kevés zsirral a hulladék-húst felsütjük, összekeverjük a májjal, keletlen fűszerezük és hagyjuk kihűlni. E félkész keveréket használjuk a göngyöleg töltelékül úgy, hogy még 1 cm-es sajtsíkokat helyezünk belé. A továbbiakban az előzőek szerint járunk el (különös gondot fordítva a végek benyomkodására). A sütés 80 százalékos készülségénél a maradék sajtot 1 cm-es csikokban rácszerűen felrakjuk, a fóliát már nem tesszük vissza, a sajt megolvadásakor a sütést befejezzük. Ez esetben a sütőedényben találjuk, még melegen.

A göngyölthús három töltelék sorozatban, vagy esetenként változtatható, mindig újnak tűnik, de egy garnitúrán belül is variálható többféle töltelékkel, sőt diétás vendégnek szafaládé, krinolin, parizer és különböző zöldségfélék apróra vágott keverékéből tetszés szerint kímélő töltelék készíthető. (A különböző töltetű göngyöleket fogvájjal meg kell jelölni.)

A göngyölthúst általában melegen kell tálalni tetszés szerinti körettel, de a két első (sajt nélküli) változat a zsírtól, safttól lecsurgatva, hidegen is tálalható. Ferdén szeletelve mutatós szendvicsfeltét is lehet. Mivel az alaphús nagysága meghatározó, kevesebb főre úgy készíthetünk göngyölthúst, hogy a szeletek egy részét eltesszük a következő alkalomra (fagyaszttva), vagy a már kész göngyöleget mélyhűtjük (a sajtos kivételével), és a következő alkalomkor már csak sütni kell. Tartalmas étel, vörösbort illik hozzá adni.

Beküldte: Csetreki Ernő, Debrecen, Honvédtemető u. 21.

Bélyeggyűjtőknek

A HAMISÍTÓK KIRÁLYA

A gyűjtők annyira félték től, hogy az angol filatelisták társaság inkább megvette műhelyét, csak hogy káros tevékenysége megszűnjön. Ezzel mentették meg a 101 éves született Jean de Sperati-t a börtöntől, amit a hamisításokért kiszabott nagy összegű pénzbírság ki nem fizetése miatt kellett volna elszerveznie.

Sperati kiválóan dolgozott, képzett festő és rézmetsző volt. Mindig eredeti, vízjeles papírt használt, a pecsételt példányokra többnyire valódi bélyegző lenyomatát helyezte. Csak világritkaságokkal foglalkozott, amelyeknél az utazás busasan jövedelmezett. 235-féle bélyeggyűjtő hamisított. Uzelmei egy francia vámtiszt feljelentése alapján derültek ki. 1942-ben Sperati-t a határon tettenérték, amit 18 értékes bélyeggyűjtő szándékozott kiadni Franciaországból. A háborús viszonyok közepette az eljárás elhúzódott és csak tíz év múlva ért véget. A szakértők valószínűleg minősítették a bélyeggyűjtőt, de a mesterhamisító a tárgyalás folyamán bevallotta, hogy ezek saját készítményei. A bíróság ezt a megaláztatást csak úgy fogadta el, ha Sperati a börtönben állt elő ilyen ritkaságokat. A próba sikerült, a csempész felmentették, de vád alá helyezték a hamisítót. Nem segített újabb furtang. A pénzbírságot az öreg bélyeggyűjtő nem tudta megfizetni, azok segítették ki, akiket számtalanszor megkárosított.

CSOKOLÁDE, MOSÓPOR ÉS BÉLYEG

A cím vegyes összeállítását az élet alakította ki. Angliában a posta propagálya bizonyos termékeket, ugyanakkor az árucikkekhez adott bélyeggyűjtőket keltenek a gyűjtés iránt. Elelmiszerek, mosóporok stb. csomagolásába utalványokat helyeznek el. Meghatározott számú utalvány ellenében bélyeggyűjtő bélyegekről szóló füzeteket ajánlhatnak a vásárlóknak. A bélyeggyűjtők nem újkéltű, számos esetben a bélyeggyűjtő kapcsolt szelvényen kínálják az árut. Németországban már az első világháború előtt ajánlottak bélyeg melletti szelvényen almasort, barnaszemet vagy éppen bélyeggyűjtőket. Kereskedelmi körképet kapunk Bajorországról 1911-es sorozatú szelvényeiről. Hirdette magát a bélyeggyűjtő előállító nyomda, kávéház, építőmesterek iskolája, biztosítóintézet és sonkakészítő. Az ajánlatok már aligha időszerűek, de a szelvényes füzetlapok a reklámbélyeggyűjtő füzet formában árusították a gyűjtők féltett kincseit, közülük nem egyet ezer márkánál is többre értékelt a katalógus.

ÜJONSÁGOK

Evszázados, tulipános mintával díszített damasztterítőt ábrázol Finnország 12 Mk névértékű bélyege. — A svédok lakta Aland tartomány szépségéről 3 címet ad hírt. Ezek a tartomány saját kiadványai, mert a tartomány autonómia keretében bélyeggyűjtési jogot is kapott. Pápua Új-Guinea három ragadozómadarat mutat be hat bélyegen. Az összefüggően nyomtatott címletek közül egyetlen az erős csőrű madarak feje látható, míg mellette egy kiterjesztett szárnyú példány repülésében gyönyörködhetünk.

Régi kódexek segítik a mai jótékonyági munkát. Az NSZK postája múzeumok mélyéről kutatja ki kézzel írott könyvek virág és madár ábrájú festményeit, hogy a népszerű témák segítségével több jótékonyági bélyeggyűjtő sorozat megvásárlásakor 1,5 márkát kell felárként jótékonyági célokra fizetni.

Aforizmak

Az, aki azt állítja, hogy a férfiak már nem tudnak csókolni, még nem élt át gólt labdarúgó-mérkőzésen.

(Lisa Gastoni)

Ha az ember nem tudja, mit csináljon a labdával, akkor mindig egyenesen bele kell löni a kapuba!

(Franz Beckenbauer)

Az, amit mi jelennek nevezünk, csupán a megtörtént és az előttünk álló találkozás — a lét apró kis darabja, amely azonnal szétcsúszkál a múlt és a jövő elemeire.

(Eugene Ionesco)

Két olyan embernek a házassága, akit szerelem köt egymáshoz, sohasem nyugszik meg; elemi viszályokból él.

(Jean Giraudoux)

A színésznek hátulról kell az embereket tanulmányoznia. A járás és a magatartás többet árul el, mint az arc.

(Alec Guinness)

Ha a nézőközönségnek nincs lidérces álma, mindjárt unatkozik.

(Thomas Bernhard)

Nem igaz, hogy a sztár általában kirakatban áll. Az, aki mint Greta Garbo, nyugalmat akar, meg is kapja.

(Frederico Fellini)

Hogyan evett versenyt Hamu Peti és az erdei óriás?

(NORVÉG NÉPMESE)

Élt egyszer egy parasztember. Volt neki három fia. Nagy szegénységben élt, öreg volt és törődött, a fiai pedig nem akarták semmiből kivenni a részüket. A gazdaságukhoz egy nagy és szép erdő is tartozott. Az öreg azt akarta, hogy a fiai menjenek fát vágni, hogy az árából kifizethessék az adósságukat.

Végül a fiai ráálltak. Először a legöregebb ment ki fát vágni. De alig ért ki az erdőbe, és alig vágta a fejszét egy öreg szakállas fenyőbe, megjelent egy hatalmas erdei óriás, egy Troll, és így szólt:

— Ha csak egy fát is kivágsz az erdőből, megöllek!

Ahogy a legény ezt meghallotta, elhajította a fejszét, és elfutott, ahogy csak a lábba bírta. Lihegve mondta el otthon, hogy hogyan is járt. Az apja nyúlászivűnek nevezte, és azt mondta, hogy fiatal korában nem hagyta, hogy egy Troll megzavarja a munkában.

Következő napon a második fiú került sorra. De hát ő sem járt jobban, mint a bátyja. Alig tette meg az első fejszecsapást, jött a Troll, és mondta:

— Ha csak egy fát is kivágsz az erdőből, megöllek!

A legény még csak hátra sem mert nézni. Elhajította a fejszét, és nyaka közé kapta a lábát. Amikor hazatért, az apjuk csak azt ismételte, hogy fiatal korában nem hagyta, hogy egy Troll megzavarja a munkában.

Harmadik nap Hamu Peti készült az erdőbe.

— Mit akarsz — csúfolták a bátyjai —, te akarod megcsinálni! Hisz még az orro-

dat sem dugtad ki életedben az ajtón!

A fiú nem felelt. Kért valami utrávalót. Az anyja húst nem tudott adni. Gyorsan csinált egy kis vésztrórt. A fiú a trórt belerakta a tarisznyájába, és útnak eredt.

Alig látott a munkához az erdőben, jött ám a Troll, és mondta:

— Ha csak egy fát is kivágsz az erdőből, megöllek!

De a fiú nem vesztette el a fejét. Belenyúlt a tarisznyájába, kivett egy darab trórt, és úgy összenyomta, hogy a víz széjjelpriccselt belőle.

— Láttad? — kiáltott rá a Trollra. — Ahogy ebből a köből kiszorítottam a vizet, úgy szorítalak össze téged is, ha ej nem hallgatsz rögtön!

— Jaj, irtalmazz nekem! — könyörgött a Troll. — Segítek neked fát vágni.

No jó, hát ha segített, a fiú is megkegyelmezett neki. A Troll rögtön munkához is látott, és szorgalmasan vágta a fát. Azon a napon több tucat fatörzset kivágtak.

Ahogy beesteledt, a Troll így vélekedett:

— Neked kéne hozzám jönnöd. En közelebb lakom, mint te.

No jó, Hamu Peti el is ment vele. Amikor a Troll barlangjához ért, az tűzet akart rakni. Közben a fiúnak vizet kellett volna hozni a kásához. De két akkora vasvödör volt ott, hogy a fiú meg sem bírta emelni.

Igy hát így szólt a Trollhoz:

— Nem vacakolok azzal, hogy ezt a két gyűzött magammal vigyem. Elhozom mindjárt az egész forrást.

— Ne, barátom, azt ne tedd! — kiáltott a Troll. — A forrásom meg akarom tartani. Inkább rakjál tüzet! Majd hozok én vizet.

Amikor a vizet meghozta, nekiállt egy nagy kondér kását főzni.

— Mit gondolsz? — kérdezte Hamu Peti —, nem kéne versenyt ennünk?

— Dehogynem! — örvendezett a Troll, és arra gondolt, hogy ebben lefőzi a másikat.

Odaültek az asztalhoz. Hamu Peti otthonosan elővette a tarisznyáját, és maga elé kötötte. Evés közben több kását potyogtatott a tarisznyájába, mint a szájába. Amikor a tarisznya megtelt, elővette a kését, és egy lyukat vágott rajta. Láta ezt a Troll, de nem szólt semmit.

Egy idő múlva, hogy a kását a Troll belapátolta, letette a kanalat, és azt mondta:

— Nem, én már nem tudok többet enni.

— Pedig még enned kell — szólt a fiú. — En még nem laktam jól. Csináld úgy, ahogyan én, és vágj egy lyukat a hasadon! Akkor annyit ehetsz, amennyit csak akarsz.

— Es az nem fáj? — kérdezte a Troll.

— Ó, szóra sem érdemes — felelt Hamu Peti.

A Troll úgy is tett, ahogy a fiú tanácsolta, és fölvágta a hasát. Es ahogy gondoljattok, végzett is magával.

Hamu Peti pedig összeszedte mindazt az ezüstöt és aranyat, amit a Troll horgcsöggént összegyűjtött a barlangjában. Azzal kifizethették minden adósságukat.

Migray Emőd fordítása

CSÁTH ATTILA

KARIKATÚRÁI

„Késő-nyár”

Szenvedély

Nemzetközi tábor után

Ütibeszámoló

— Volt egy napszúrás, egy fagyalltmérgezés és kirabol-tak!

CENTRUMHÉTFŐ
Férficipők
Gyerekipizsamák
20%

Debrecen megyei városi Tanács V. B. társadalmi ünnepeket és szertartásokat szervező iroda **felvételre keres autóbuszjogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőt.** Jelentkezni lehet: Szervező Iroda, Debrecen, Beloiannisz u. 2. sz.

A KÖZMŰ ÉS MÉLYÉPÍTŐ 3. sz. segédüzemébe VÁLLALAT azonnali belépéssel felvesszünk lakatos, hegesztő szakmunkásokat. Jelentkezni lehet: Szervező Iroda, Debrecen, Házgyár u. 17. alatt.

NALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudjuk mind azokkal, akik ismerték és tisztelték, hogy **VARGA GABORNE** Nagy Piroka 77 éves korában, hosszas betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1985. szeptember 16-án, hétfőn 14.30 órakor lesz a Köztemető kolumbáriumánál 2. sz. ravatalozó termékből polgári szertartással. Lakás: Debrecen, Bellegelő 1156. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudjuk, hogy **DR. REZMÓVES EMMA** nyugdíjas bírósági titkár, 58 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1985. szeptember 16-án, hétfőn 13.30 órakor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalozó termékből polgári szertartással. Lakás: Debrecen, Micsurin u. 122. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Hálás köszönetet mondunk a MAGEV Vállalat gazdasági és társadalmi vezetőinek, dolgozóinak, a kereskedelmi pártbizottságnak, a Vízumi és Gyógytúrós Vállalat dolgozóinak, munkatársainak, ismerőseinknek, mind azokkal, akik **NEMETH GEZA** a MAGEV osztályvezetője temetésén megjelentek, a ravatalozó koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bántunkban részvételét osztoztak. Bónos felesége és egyetlen kislánya.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik feltehetően halottunk, **HORVÁTH FERENCNE** temetésén megjelentek, ravatalozó koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bántunkban részvételét osztoztak. A gyászoló család.

LAKÁS

Mikszáth K. utcán 44 négyzetméteres, hitelmentes, III. em. szövetkezeti lakás eladó. „Decemberi költözés 114 001” jellegre a Hirdetőbe.

Budapesti, első emeleti, körüli, gázfűtésű szoba + kis szobás, telefonos társbérlettel cserélők Debreceni lakásra, bérlet-társam idős korú. Levél: „Telefonos elnyeb” a kiadóba kérek.

Eladó I. emeleti OTP-s társaslakás. Készpénz + OTP-átvállalással. Kishegyesi út 61. sz. VIII. 1. I. 4. Telef: 21-578.

Kiemelt bérézzel kövfeldolgozó üzemünk gépeinek kezelésére **betanított férfi mnnkaerőt keresünk.**

JELENTKEZÉS: Debreceni Üvegipari Szövetkezet, Debrecen, Álmos utca 5-7. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Elszerem 3 szobás, étkezős, II. emeleti tanácsos lakószobát közművelésű családi házzal. „Gárdás van 114 054” jellegre a Hirdetőbe.

Eladó 2 szobás OTP-lakás. Cím: Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg u. 32. II. 4.

51 négyzetméteres, 2 szobás, debreceni belvárosi, udvari lakás eladó. Érdeklődni: Nyíregyháza, 17-591-es telefonon, este.

Az újléta! Új Élet Mezőgazdasági Termelőszövetkezet eladásra felkínál 3000 mázsa kishálás szénát. Érdeklődni lehet a tisz elnökhelyettesénél.

ÁRSÉTEL

2 szobás lakás üresen, hosszabb időre kiadó. Debrecen, Görgey u. 10. IV. 33.

Albérletbe felvesszük középkorú dolgozó nőt szobáinak. Debrecen, Szabadság útja 84. III. 13.

Különálló szoba, konyha albérletbe kiadó. Vántus Károly u. 27. szám.

ÁLLÁS Angol, német nyelvet tanítók. Széchenyi u. 14. fszt. 5.

IÁRMŰ D 450-es, 5 tonnás, hillelős tehergépkocsi eladó. Debrecen, István út 125. VII. 23.

Eladó GTL 35-ös Zasztava. Érdeklődni: Létavértes, Debreceni út 23.

Barkas lakóautó 6. sz. vizsgázatva, komplett felszerelve eladó. Irányár: 250 000 Ft. Érdeklődni: Hajdúszoboszló, Damjanich u. 5/A.

PR frsz. Polski 126-os 3 éves műszakilval eladó. Érdeklődni: István út 113. fszt. 2. 17 óra után.

ZJ-s 1300-as Zsiguli eladó. Érdeklődni: nap, Kozlatányi D. u. 27.

RÚTOR Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telef: 20-019.

Székfűrészek, üllő-garnitőrök vétele, eladása. Külső vásártér 12.

Modern és egyéb szép bútorok vétele, eladása. Széchenyi u. 49.

EGYÉB Szétszedhető lemezaráz eladó. Hajdúszoboszló, Szabadság útja 27.

Fűtőhő lakókocsi igényes eladó. Debrecen, Ohat u. 5. sz.

2 db gázfűtővel pálcával, 1 db villanybojler, 1 db kőfűtő, 1 db Vinylizáló kazán és nagy kapu eladó. Debrecen, Paizs u. 16.

Volga-motor 3 éves, jó állapotban eladó. Földi u. 14.

Ölőta, Kossuth u. 19. kétszobás, összkomfortos lakószobát közművelésű családi házzal, 800 kvadrát telekkel eladó, vagy debreceni házzal cserélném. Érdeklődni a fenti címen.

Eladom vagy komfortos házzal cserélném Debrecen, Püspök u. 17. sz. alatti házamat, 300 négyzetöbölös kerttel.

Vizpartit telek házzal, Császárzálláson, igényesnek eladó. Érdeklődni szeptember 14-én, Nyíregyháza, 19-000 telefonon.

Serli zárteremben 200 négyzetöbölös üres telek olcsón eladó. Érdeklődni: Hajdú I. u. 13. III. 27.

Kondoroson 400 négyzetöbölös gyümölcsös, Doboson 800 négyzetöbölös (fele üres, fele gyümölcsös) megosztva is eladó. Érdeklődni este 17 óra után. Sörös László, Csanak u. 14/A. 1. 7.

Eladó Macs, Látókép u. 19. sz. ház 400 négyzetöbölös telekkel. Érdeklődni szombat, vasárnap.

Hajdúszoboszlón elcserelem kertés házamat másfél szobás szövetkezetire. Érdeklődni szerdán, szombaton, Beresényi u. 12.

Hajdúsámon, Kossuth u. 30. számú ház eladó 480 ezer Ft-ért. Érdeklődni Debrecen, Mészáros u. 6. sz. alatt, du. 5 óra után.

Kerektelepi fürdő mellett 276 négyzetöbölös szülői eladó. Érdeklődni: 26-35-ös telefonszámon, este.

Eladó a Bocskai kertben 205 négyzetöbölös bekerített gyümölcsös, villanylával, lakható épülettel. „Rákóczi” jellegre a kiadóba.

Hosszúpályi zárteremben 600 négyzetöbölös gyümölcsös bérlényét átadom, megosztva is. Debrecen, Szabadság útja 123. I. 4.

Debrecen-Józsin, Hegy u. 4. sz. alatti három és fél szobás (alagsoros, garázsos, teraszos), 187 négyzetméteres, emeletes családi ház 160 négyzetöbölös telekkel eladó. Érdeklődni: Hajdúszoboszló, 11-219 telefonszám, 17-19 óra között, mindennap.

Eladó szép gyümölcsös, 600 négyzetöbölös, víkendházzal, beépítve, szobával, a Dombosi zárteremben. Sámsoni útból nyíló műút mellett. Szabó Sándor.

Eladó szétszedhető garázs, 165x210 centiméteres, jó állapotban levő ablakos. Péterfia u. 46. II. 8. Szentesi.

KLU 2,3 kcal vegyes tüzelésű kazán eladó. Cser u. 10.

Eladó utcai kis kerres házrész vagy másfeles bérházra cseréltem. Debrecen, Oláh Károly u. 57. Veréb.

Tenyészjérce kapható, tenyésztésjás lekötött, Nyíregyháza, Fő u. 10. Szemes tengeri eladó, Sámsoni út 17. Érdeklődni öt óra után.

Dixy + Oxigén teljes felszereléssel eladó. Józsa, Harmat u. 4.

Vámospercsi szőlőültetvényben beültetett gyümölcsös, szerszámokkal és vízvezetékkel. Érdeklődni Debrecen, Lorántffy u. 7. alatt.

A H-B. m.-i Moztüzem Vállalat azonnali belépéssel felvesszünk lakatos, hegesztő szakmunkásokat.

A MEDICOR debreceni gyára felvételre keres műanyag-feldolgozásban jártas, felsőfokú végzettségű szakembert, valamint részletes önéletrajzzal a személyzeti osztályon.

Falpari gépmunkásokat, segédmunkásokat, valamint 8 fiatalnak is közfoglalkozással rendelkező nődolgozókat anyagnéző munkakörbe felvesszük az ERDETT Vállalat 3. sz. telepe, Debrecen, Balmazújvárosi út.

Kábeltelevízió- és központantennarendszer építéséhez hídásztechnikai szakembereket, valamint ügyfélfogadókot vesszünk fel. Jelentkezni személyesen: DEKVA, Debrecen, Petőfi tér 23.

A Balmazújvárosi és Vidéke ÁFESZ szeszfőzde értesíti a lakosságot, hogy szeptember 5-ével az **üzemelés, megkezdte.**

200 l és 400 l főzőüstökkel Minden mennyiségben bérfőzést vállal. Előjegyzés a szeszfőzde vezetőjénél. Balmazújváros, Vásár tér 9. sz.

Rendkívüli ajánlat a téli szezon előtt!

Import férfiruhabundák 2000 forint engedménnyel, 9980.— Ft helyett 7980.— Ft-ért szeptember 16-tól, amíg a készlet tart. Szeptember hónapban minden női ruhakabát vásárlása esetén 500 forintos ajándékutalványt adunk. **DIÁKOK** figyelmébe ajánljuk szalagavatói, illetve ballagási öltönyözeiteink kiemelt választékát. Kérjük, tekintse meg ajánlatainkat **KISÁRUHÁZUNKBAN** (Debrecen, Kossuth u. 1. sz.).

CENTRUMHÉTFŐ Férfikarórák

30%

A kategóriás termelőszövetkezet forgácsoló és szerszámkészítő szakmában jártas felsőfokú végzettségű szakembert keres vezetői munkakörbe. Fizetés megegyezés szerint. Lakás megoldható. Jelentkezés „Minőség” jellegre a kiadóba.

A Debreceni Építőipari és Tervező Vállalat felvételre keres lakatosüzem- és technológus munkakörben is jártas művezetőt, szakirányú középokú végzettséggel, legalább 6 éves gyakorlattal. Jelentkezni lehet: Debrecen, Darabos u. 9-11. sz., személyzeti és oktatási osztályon. Felvesszünk további kőműves, ács, tetőfedő, üveges, lakatos szakmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Darabos u. 9-11., termelési osztály.

Nél dolgozó portás munkakörbe felvételre keres a Debreceni Dohánygyár. Jelentkezni lehet a munkaiügyi osztályon, Debrecen, Vágóhid u. 2.

Takarítókéte alkalmas a Csokonai Színház. Jelentkezés a színház portáján.

Villanyüzemelő szakmunkásokat világszerte alkalmaz a Csokonai Színház. Jelentkezés a színház portáján.

Köztisztviselőket azonnali belépéssel alkalmaz kőműves, ács-állványozó szakmunkásokat. Dimitrov u. 49. Telef: 17-220.

Felvesszünk asztalos, gumijavító, vasbetonszerelő, autófűtő, festő, kőműves, ács, betonlemezgyártó, villany- és gépjárműjavító-szerelő, lakatos, hegesztő, autószerelő szakmunkásokat, valamint betanított munkásokat, segédmunkásokat. Értékes, utazási kedvezmény, férfiak részére munkaszállítási biztosítunk. Jelentkezés a Hajdú mezei Állami Építőipari Vállalat Házgyárban, Debrecen, Balmazújvárosi út 10. Megközelíthető a 23-as autóbusszal.

A Hajdúszoboszlói Feladólgozó Üzem azonnali belépéssel felvesszű erdőszőlő és szakképzett kasszafűtőt. Jelentkezni lehet: Feladólgozó Üzem, Hajdúszoboszló, Sámsoni út 2., a személyzeti vezetőnél.

A Tiszántúli Gázszolgáltató Vállalat felvételre keres D kategóriás jogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőt. Jelentkezni lehet: személyesen a vállalat szűltési üzeménél, Eszeli László üzemvezetőnél, Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184. Telef: 60-004/275-ös mellék.

A PIREMON Kiszállaltat vámospercsi nyomdaiüzem megváltozott munkakörű (rokkant nyugdíjas) dolgozókat részére felvételre hirdet gépi, műszaki rajzoló és betanított munkás munkakörökbe.

A TIGAZ Debreceni Üzemigazgatóság azonnali belépéssel felvesszű minősített hegesztő, gázszerelő, gázszerelő segítő, kőműves, segédmunkást. Jelentkezés: Debrecen, Miképerest út 2., munkaiügyi csoport.

Vegyesipari munkakörben jártas áruforgalmi eladó, középiskolai végzettséggel, valamint gépi-adminisztrátort felvesszűnk. Érdeklődni: Debrecen, ÁFESZ, Debrecen, Péterfia u. 4. IV. em. 414. sz. irodahelyiségében. Telef: 14-968/31.

Az Üvegipari Szövetkezet felvételre keres nyugdíjasokat portás-éjjeltör munkakörbe. Jelentkezés: Debrecen, Sebek u. 10. sz. alatt a telepvezetőnél.

A KELET-MAGYARORSZÁGI MÉH VÁLLALAT

értesíti a lakosságot, hogy szeptember 14-én (szombaton) de.: 8-13 óráig **kitelepült papir- és textilhulladék-gyűjtési akciót szervez**

Debrecenben az alábbi helyeken: Tócskerti ABC előtti parkoló, Fényes udvari ABC melletti szabad terület, a Délibáb Áruházal szembeni parkoló, Lublin étterem előtti parkoló, Híradó mozi mögötti parkoló. Ne tárolja otthonában a feleslegessé vált, de még hasznosítható hulladékot, a MÉH pénzt ad érte!

EXPRESSZ

Eladó másfél szobás, étkezős, 51 négyzetméteres lakás 40 ezer Ft OTP-vel. Mikszáth Kálmán u. 18. IV. 18.

Azonnal beköltözhető másfél szobás lakás eladó. Csemete u. 1. IV. 25.

Betegség miatt sürgősen áron alul eladó Nyár u. 2. III. em. 12. sz. alatti hitelmentes, 2 szobás, nagy erkélyes lakás. Érdeklődni a helyszínen, szombaton és vasárnap.

Eladó 44 négyzetméteres OTP-örökös lakás eladó. Micsurin u. 126. IV. 15.

1,5 szobás, 36 négyzetméteres szövetkezeti lakást cserélő 2 db kisebb tanácsira vagy házrészre. Minden megoldás érdekel. „Doboz” jellegre a kiadóba.

A Nagyerdőn körbeépített, parkosított, szép környezetben levő, második emeleti, 59 négyzetméteres, kétszobás örökös lakószobát 130 ezer OTP-vel eladom vagy budapesti cserélem. Cím: Kardos u. 17/A II. 10.

Eladó lakható hétvégi ház, Bellegelő 420. (Pac, Vadasdűlő). Sallaiék.

Acési úti zárteremben 200 négyzetöbölös telek téglaházzal eladó. „170 ezer” jellegre a kiadóba.

Eladó háromszobás, összkomfortos, kertés családi ház 150 négyzetöbölös telekkel. Gáz bevezetése folyamatban. Kisebb OTP-s vagy szövetkezeti lakást beszámítok. Debrecen, Kézicz K. u. 32. sz.

Eladó egy szobás, komfortos házrész. Hajnai u. 21. alatt. Érdeklődni Nagyné, hátul az udvarban.

Eladó Vályi Nagy Tibor utca 35. szám alatt 203 négyzetöbölös vegyes gyümölcsös zárterem (Kard utcából nyílik). Érdeklődni: Debrecen, Munkás utca 38/B alatt.

Belvárosban kétszobás, összkomfortos, gázfűtésű utcai házrész eladó, vagy elszerem kis kerres házra. Rákóczi u. 42. Nagyné. Érdeklődni szombat, vasárnap. Más napokon 17 óráig.

KLU 2,30-as vegyes tüzelésű kazán, régi típusú, 1200x500-as esztergapad eladó. Gábor Áron u. 75.

Gyöztes szülőktől 11 hónapos új-foundlandi kan eladó. Füst Sándor u. 12. Gombos.

Felsőfokú végzettséggel **üzemgazdász alkalmazunk.** A pályázatokat „Kereskedelem” jellegre a kiadóba kérjük leadni.

Eladó Eötvös utca 25. számú ház két különálló lakással, beköltözhető, két családnak alkalmas.

200 négyzetöbölös építési telek eladó a Szabolcs u. 45. sz. alatt. Érdeklődni szombat, vasárnap.

Osszkomfortos, központi fűtéses családi ház garázzsal, melléképülettel eladó. Debrecen, Józsa, Józsa u. 34.

Eladó 3 szobás, összkomfortos, gázfűtéses, kerres ház, de cserét is beszámítunk. Debrecen, Kincseshegy u. 33. 11-es busz.

Kis ház 115 négyzetöbölös telekkel beköltözhető, azonnal eladó. Csajkó u. 59.

Családi ház kicsi telekkel eladó 250 ezerért. Tegez u. 47. Nagy-Sándor-telep.

3 szobás, összkomfortos, kerres családi ház garázzsal, melléképülettel eladó. Debrecen, Kaszás u. 19.

Sürgősen eladó kétszobás családi ház 226 négyzetöbölös telken. A telek utcafronti, beépíthető. Debrecen, Budai Ézsaiás u. 77. sz.

300 négyzetöbölös hétvégi telek, nagyrésztben szőlő, a miképzési új szőlőskertben eladó. Érdeklődni Faragó Csaba, I. 7.

Szoba, konyha házaspárnak azonnal kiadó. Nagyerdei krt. 70/A Látnér u. 30.

Gázfűtésű, üres szoba-konyhás albérletet keresünk hosszabb időre a belvárosban. „Mindennapos” jellegre a kiadóba.

Nagy gyakorlatlalt bedolgozó vállalk. „Buztikos” jellegre a kiadóba.

Sikoda S-100 érvényes műszakilval, új gumikkal eladó. Csapó u. 84. IX. 27.

Friss műszakilval 1200-as Lada, 2 Nysa, egy 7 éves, 2 év műszakilval és egy 3 éves eladó. Damjanich u. 35. III. 4. Telef: 20-447.

PB-s Lada 1200-as 2 éves műszakilval, jó állapotban eladó. Érdeklődni Debrecen, István u. 135. sz. VII. em. 65. Ugyanitt eladó 350 négyzetöbölös feleben fiatal, vegyes gyümölcsös, szerszámokkal és vízvezetékkel. Érdeklődni Debrecen, Buszhoz 5 perc, a kert Felsőjózsin.

Fiat 850 lejáró műszakilval, üzemképes állapotban eladó. Akadémia u. 143. Telef: 20-905.

Gyöztes szülőktől fekete pulikölykök, magyar óriás galambok eladó. Dr. Ilyés, Hajdúszoboszló, Attila u. 130.

Ereményütemény kezdték gyűjtenek, használt, négyzetméteres, reklámoltólcsón eladó. Csapó u. 84. IX. 27.

S-100 karosszériát keresek megvételre. Nyíradony, Honvéd u. 47.

Garázs sürgősen eladó. Micsurin u. 70. VI. 105.

Eladó 12 tonnás olajemelő, gyermekiróasztal. Füst Sándor u. 44. II. 3.

Építkezésből kimaradt 500 db 10 cm-es választófal eladó. Debrecen, Meszén u. 6.

400 db békcseresbali piros cserp eladó. Cserepes u. 22.

Eladó garázs a Thomas Mann utcai süllyesztett tőmben. Érdeklődni telefonon: 27-924.

700 db új piros márcs cserp eladó. Debrecen-Józsin, Október 6. u. 20.

100 tag 500-as öntővíz szeszfőzde, egy használt fehér fűzőkád eladó. Nyil u. 52.

Garázs városközpontban, Ruhagyár mellett, öltözői hosszabb időre kiadó. Ajánlatokat „Fűtőt” jellegre a kiadóba.

Eladó szétszedhető hullámlemez garázs, 165x210 centiméteres, jó állapotban levő ablakos. Péterfia u. 46. II. 8. Szentesi.

KLU 2,3 kcal vegyes tüzelésű kazán eladó. Cser u. 10.

Eladó utcai kis kerres házrész vagy másfeles bérházra cseréltem. Debrecen, Oláh Károly u. 57. Veréb.

Kárpitos műhelyünket

Bem tér 2. szám alól áthelyeztük Debrecen, Galamb utca 23. szám alá. Telefon: 13-644 Várjuk a további megrendeléseket. **BÚTORIPARI JAVÍTÓ KISSZÖVETKEZET**

Dolgozókat alkalmaznak

A H-B. m.-i Moztüzem Vállalat azonnali belépéssel felvesszűnk lakatos, hegesztő szakmunkásokat. Jelentkezni lehet: Szervező Iroda, Debrecen, Házgyár u. 17. alatt.

A MEDICOR debreceni gyára felvételre keres műanyag-feldolgozásban jártas, felsőfokú végzettségű szakembert, valamint részletes önéletrajzzal a személyzeti osztályon.

Falpari gépmunkásokat, segédmunkásokat, valamint 8 fiatalnak is közfoglalkozással rendelkező nődolgozókat anyagnéző munkakörbe felvesszük az ERDETT Vállalat 3. sz. telepe, Debrecen, Balmazújvárosi út.

Kábeltelevízió- és központantennarendszer építéséhez hídásztechnikai szakembereket, valamint ügyfélfogadókot vesszünk fel. Jelentkezni személyesen: DEKVA, Debrecen, Petőfi tér 23.

A Balmazújvárosi és Vidéke ÁFESZ szeszfőzde értesíti a lakosságot, hogy szeptember 5-ével az

LABDARÚGÁS

**Ma: Haladás VSE—DMVSC
A D. Kinizsi Diósgyőrött**

A hétközi, szerdai forduló után újabb bajnoki mérkőzések következnek még a héten. Ma, szombaton délután 4 órától Szombathelyen kerül sor a Haladás VSE—DMVSC NB I-es összecsapására, míg Diósgyőrött játszák le — vasárnap, ugyancsak délután 4 órai kezdettel — a DVTK—D. Kinizsi mérkőzést.

elutazott Szombathelyre. A csapatnál az az újság, hogy Mohácsi három sárgalapos figyelmeztetést gyűjtött össze, viszont Magyar Balázs sérülése javult, és majd a mérkőzés előtti próbarúgások döntenek arról, hogy játszhat-e. A mérkőzésen a Kovács I. L. (Nagy B., Márton) játékezői hármast működtet közre.

Az e heti fordulóban a D. Kinizsi is idegenben mérkőzik, mégpedig Diósgyőrött, a DVTK csapatával. A debreceni együttes vasárnap délelőtt indul a mérkőzés színhelyére, és előreláthatólag a SZEOL—Délép SE ellen szerepelt együttest küldi pályára a Kinizsi szakvezetője. Ezen a mérkőzésen Plasek lesz a játékvezető, partjelzők: Böry és Halmosi.

**Forma-1
Budapest**

Sajtótájékoztató

Pénteken délelőtt nagy érdeklődéssel kísért sajtótájékoztatót tartottak a Magyar Autóklub székelyházban. Ekkor jelentették be, hogy Magyarország az elkövetkező években Forma-1-es versenyeket rendez.

**Ma: DMVSC—
Győri Richards**

Ma, szombaton délelőtt fél 11 órai kezdettel, az Oláh Gábor utcai sportcsarnokban a DMVSC NB I-es női kézilabda csapata a Győri Richards ellen játszik bajnoki mérkőzést.

A mérkőzés előtt dől el, hogy játszik-e vagy sem! A Sportkörházban elvégzett vizsgálat kimutatta, hogy Gálfi porcos, s a bajnokság után műteni kell. Sérülése miatt Nagy Zs. is a kispadon kap helyet. Jó hír, hogy Szántó játszhat. A csapat számára a győzelem a cél az NB I negyedik helyezettje ellen.

**SAKMNKÁSTANULÓK OLIMPIÁJA,
FUTÓNAPOK, PÁLYAÉPÍTÉS**

Beszélgetés a szakszervezeti sportról

A Minisztertanács 2012/1985. sz. határozata és annak munkaprogramja a testnevelés és sport fejlesztésének fontos feladatairól intézkedett. A dokumentum többek között megállapítja: „... a szakszervezetek önállóan és a sportszervezetekkel együtt kezdeményezik és szervezik a dolgozók testnevelését és sportját”. A Péterfia utcán, az SZMT-székházban Hajdú-Bihar tömeg- és szabadidő-sportjának fejlesztésén Bizárdó László (52 éves) fardozik. Évekkel ezelőtt a Tiszán-túli Vízügyi Igazgatóság technikusaként előbb a KISZ-ben, majd a szakszervezeti mozgalomban végzett sportfejlesztési munkát. Később a MEDOSZ megyei sportbizottságának tagja lett. Jelenlegi beosztását 1972 óta látja le. Fiatalabb éveiben atlétizált, középtávú futó volt. Két felnőtt gyermeke közül leánya mérnökpszichológus, fia testnevelőtanár.

— **Miből áll az ön munkája, tevékenysége?**
— Azt mondhatom, hogy rendkívül szerteágazó. Az egyik legfontosabb, hogy a szakmai szakszervezetek sportbizottságainak munkáját koordinálom. Megyénkben közel 150 ezer szervezett dolgozó testnevelési és sporttevékenységét igyekszünk segíteni. Évente kidolgozzuk az egységes sportnapot a társzervezetekkel egyetértésben. Az alapszervezetek ennek alapján készülnek a különféle sportversenyekre.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Első helyen szeretném említeni a szakmunkástanuló-olimpiát. A fiatalok sportját különös figyelemmel kísérem, hiszen igen fontos az egészségük fejlesztése. 1979 óta folyik a vetélkedés kilenc sportágban. Idén több mint nyolcezer fiatal vett részt a házi elődöntőkön, majd a legjobbak a megyei döntőn.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

MEDOSZ-sportnapok Hajdúszoboszlón

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

— **Melyek a legnépszerűbb és a tömegeket megmozgató akciók?**
— Eddig két alkalommal rendeztük meg a Nagyerdőben a „Népszava-futást”, melyen 1984-ben ötszázán, az idén már több mint kétezeren álltak rajthoz. A győztes női és férfiversenyző jutalmul Lengyelországba utazhatott és Varsóban részt vehetett egy nemzetközi mezei futóversenyen.

sport
Sportrovat-ügyeletes:
FÜLEP KORNÉL
Ügyelet: 9-től 12-ig
Telefon: 17-152

**D. Dózsa-Rába ETO
27-23 (13-12)**

Debrecen városi sportcsarnok, 500 néző. Vezető: Kliment, Papp Gy. (jól).
D. Dózsa: MEDGYESSY — Pusztai I., Kordás 6.2, Kasku 2, PETER 7.2, SIPOS 6, Menyhért 5. Csere: Szatmári (kapus), Mezei. Edző: Arva Csaba.
Rába ETO: OROSS — IVANCSIK 8, KADAR 6.2, Tóth 2, Vesztergom, Vura 2, Csicsai 5, Csere: Horváth Zs. (kapus), Balogh, Deák, Polgár. Edző: Joósz Attila és Szabó Tibor.
Kiállítás: 4, illetve 4 perc. Hetméteres: 6.4, illetve 3.2. Az eredmény alakulása: 7. perc 3-1, 14. perc 7-2, 25. perc 10-11, 37. perc 17-13; 48. perc 22-16.
Az első félidőben fej fej mellett haladt a két csapat. A Dózsa elsősorban a védekezésben mutatott jobb teljesítményt. Bár Csicsaj többször is rést talált a bal oldalon és öt gólt lőtt, viszont a második játékrészben már egyet sem tudott. Kordás szabaddobásai hol bejötték, hol nem. A második félidőre a debreceniek támadásban is feljavultak, átlövők közül különösen Sipos volt elemében, rendre lőtte a gólokat. Az első 30 percben gólerős Kordás szerepét a gólygátásban Péter és Menyhért is segítette átvenni. Az utolsó negyedében a hazai csapat már megnyugodva, a biztos győzelem tudatában a közönségnek is játszani tudott. Cs. Z.

Karпов kiegyenlített

Pénteken délután Moszkvában folytatódott a Karпов—Kaszparov sakkvilágbajnoki döntő negyedik partija, amely csütörtökön maradt függőben. A világbajnok brit költőt lépésének felbontásakor kiderült, hogy sakkot adott ellenfelének, úgy folytatta.
Karpov győzelmével kiegyenlítette a páros mérkőzés állását, amely négy parti után 2-2. Az ötödik játszmát — ha nem változik az eredeti menetrend — szombaton bonyolítják le.

**ÁLLÁSPONT
KÖZÖNSÉG**

Az MLSZ megfigyelői — nyilvánvalóan a tavasszal lejátszott labdarúgó-mérkőzéseken és az utána történt botrányos események elkerülése érdekében — minden NB I-es labdarúgó-mérkőzésen minősítik a hazai közönség magatartását. A napokban hozták nyilvánosságra az első hét forduló „érdemjegyeit”. Az ellenőrök 1-től 10-ig terjedő pontskálával minősítették a közönség produkcióit. A legsportszerűbb, legjobb szurkolótábornak a tatabányai bizonyult, 8,60 osztályzatot kapva, melve előzik meg a Fradi és a Békéscsaba táborát. A sereghajtó 5,00-es átlaggal a debreceni publikum.

Tegyük mindjárt hozzá, egyetértünk a Magyar Labdarúgó Szövetség Debrecenben járt képviselőinek a véleményével! Az elmúlt évek során valamennyi NB I-es labdarúgócsapat pályáján megfordultam, s régen kialakult bennem az a vélemény, hogy a debreceni labdarúgó-szurkolók, pontosabban nézők magatartása bizony sok kívánivalót hagy maga után. Nem is emlékszem már arra, mikor hallottam utoljára a nagyérdemi stadionban, hogy a szurkolók biztatták volna a debreceni együttest. Annak viszont mérkőzésről mérkőzésre szem- és fültanúja vagyok, miként szidalmazták a lelátókon a DMVSC és a város színeit kűző — hol jól, hol rosszul játszó — labdarúgókat a meccseken. A durva sértések áradata menetrendszerűen már az első percekben megindul. A céltábla esetenként változik, hol a játékvezető, hol az ellenfél, legtöbb esetben pedig a hazai játékosok és a vezető edzők. Természetesen nagyon jól tudom: senki sem kötelezhető arra, hogy biztassa a hazai csapatot. Nem követelhető meg, hogy egy-egy hazai néző szeresse a DMVSC-t és tisztelje a debreceni labdarúgókat. Azt viszont az emberi tisztesség és a sportetika megköveteli, hogy a néző a tömegben megbújva, arc nélkülivé válva ne sértgesse a sportolókat. Ezek az emberek mernének-e ellenségüknek az utcán négy szemközti olyanokat mondani, mint amiket a stadion lelátóiról kiáltoznak? Sokan még azt sem mondhatják, hogy a pénzükért azt teszik, amit akarnak. Mert bizony a szidalmazásban gyakran a tribün ingyen- és protekciójegyesei is az élen járnak.

Tudom, a gyenge játék, az eredménytelenség okot adhat keserűségre. Nem lepődtem meg, amikor a Volán elleni mérkőzés után füttykoncert fogadta a levonuló játékosokat. Azt azonban biztosan tudom, mert láttam, hogy valamennyi debreceni és fővárosi labdarúgó harcolt, küzdött. Bár a füttyöt jogosnak tartom, a szitokáradatot, amelyet végig kellett hallgatnom, jó volna mihamarabb elfelejteni. Csakhogy, sajnos az elmúlt évek tapasztalata nem sok jóval biztat.

Pedig csupán arra volna szükség, hogy a nézők egy dolgot értsenek meg végre: az ember nem gép, a hazai csapat nem nyerhet mindig. Az ellenfél csapatában is vannak jó labdarúgók, gyakran jobbak, mint a miénkben. A játékvezető nem feltétlenül csal, ha téved. Ebben az esetben talán előny lehetne a hazai pálya, ami sajnos, jelenleg nem az. Végezetül csak annyit: szurkolni nem köteiező, emberhez méltóan, tisztességesen viselkedni viszont illik a sportpályákon is.

(— por)

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

- Szeptember 14., szombat
- Asztalitenisz: Irinyi élelmiszer-ipari tornaterme, 15: Debrecen 1985. évi női, férfi ifjúsági tízek bajnoksága. Első versenynap.
 - Atléтика: DMVSC nagyerdői mányag borítású pályája, 15: Hajdúszoboszlón, 1985. évi csapatbajnokságának harmadik fordulója, nők és férfiak részvételével.
 - Kerékpár: Látóképi csárda (99-es km-kö), P. Országúti verseny a Hajdú Kupáért.
 - Kézilabda: DMVSC nagyerdői sportcsarnok, 10:30: DMVSC—Győr, 10:30: Köcski—D. Sportiskola (Kochner), MEDICOR—Pálya, 15:30: D. MEDICOR—Tiszavasvári (férfi NB II., Farkas IL., Pálfi), — 17: D. MEDICOR—Ózdi Kohász (női NB I. B., Góg, Horváth II.), — Közúti pálya, 15: D. Közúti Epatók—Szeged (női NB I. B., Andráskó, Robotka), — Kinizsi pálya, 10:30: D. Kinizsi—Derecske (női NB II., Kiss T., Majoros), — Dózsa kistadionja, 16: D. Sportiskola—Derecske (férfi megyei, Juhos, Nagy L.).
 - Videken, NB II. Nők: Kaba—Püspökladány (16, Kalmár, Kovacs), — Férfiak: Nádudvar—Nyírbátor (16, dr. Basas, Tóth), — Megyei bajnokság. Nők: Nádudvar—Balmazújváros (10,15, Kiss I., Simon), Hajdúszoboszlón (13,40, Komáromi, Vass), — Férfiak: Hajdúszoboszló Gázláng—Polgár (16, Komáromi, Vass), Berettyóújfalui MSE—Püspökladányi MÁV Egyetértés (17,30, dr. Anderkó, Kecskés), Balmazújváros—Hajdúnánás (17,30, Szabó, Tais), Hajdúszoboszló—D. Universitás (17,45, Katona, Nagy M.), Hajdúdorog—Földes (16,15, Domokos, Kapusi), Biharkezes—Létavértes (16,15, Szűcs, Varga Z.), — Női II. osztály: Hajdúszoboszló—Sárrétudvari (10, Mezőtelek), Berettyóújfalui (10, ZETT—Hajdúsámon (15,30, Mezőtelek, Nagy J.).
 - Labdarúgás: Vágóhid utcai sporttelep, 9:30: DMVSC—Sálgótarján (NB-s serdülő, Mészáros, Buglyó), — 11: DMVSC—Sálgótarján (NB-s ifjúsági, Hunyadi, Mészáros, Buglyó).
 - Teke: DMVSC nagyerdői automata-pályája, 10: DMVSC II.—Nyíregyházi Taurus, Férfi NB III-as csapatmérkőzés.
 - Tömegsport: DMVSC nagyerdői sportkomplexumban, 8:30: A vasas dolgozók megyei olimpiája nyolc sportágban, nők és férfiak részvételével. — Berettyóújfalui, 9: Az Egységügyi Dolgozók Szakszervezete megyei Bizottságának sportvetélkedője.
 - Torna: DMVSC nagyerdői tornaterme, 10: Serdülő fiúk I. osztályú egyéni területi bajnoksága. Előírt gyakorlatok.
- Szeptember 15., vasárnap
- Asztalitenisz: Irinyi élelmiszer-ipari tornaterme, 8: Debrecen 1985. évi női, férfi ifjúsági tízek bajnoksága. Befejező küzdelmek.
 - Kerékpár: Debrecen, Oláh Gábor utca, 9: Házitomb körüli kriteriumverseny a Póntx Kupáért, a megyei szakszövetség rendezésében.
 - Kézilabda: Közúti pálya, 10:15: D. Közúti Epatók II.—Földes (női megyei, Katona, Nagy M.), — Dózsa kistadionja, 10:10: D. Dózsa II.—D. Spartacus (férfi megyei, Sebők, Tiba K.).
 - Videken, Megyei bajnokság. Nők: Komádi—Berettyóújfalui (10, MSE (10,45, Gacsályi I., Mezei), Hajdúnánás—D. Vörös Meteor (10,15, Nádasdy, Pesti), — Férfiak: Nyíradony—D. Kinizsi DEKO (10,15, Zavacki, Tais), — Női II. osztály: Püspökladány—D. MEDICOR II. (10, Domokos, Mezőtelek), Egyek—D. Kinizsi II. (9,30, Nagy J., Juhos), Kaba II.—Konyár (10, Szűcs, Varga Z.).
 - Labdarúgás: Egyetemi pálya, 10: D. Universitás II.—Hajdúsámon, Debreceni körzeti bajnoki mérkőzés.
 - Videken, Területi bajnokság, Tisza-csoport (15,30): Püspökladányi MÁV Egyetértés—Honvéd Papp József SE (Tassi), Hajdúszoboszlói Bocska—Tiszavasvári Lombik (Balogh, Füzesi, Szántó), Balmazújvárosi Lenin Tsz SE—Volán Rakóczi (Nagy J.), — Megyei bajnokság (15,30): Hajdú—Vasas—D. Volán (Fodor F., Szabó I., Vincze), Hajdúnánás—Sárrétudvari (Balogh J., Farkas, Nagy F.), Komádi—Hadháztéglás (Cseh, Meleg, Bende), Kaba—Derecske (Szlivási, Nagy L., Mészáros), Körösszegapáti—Biharmagybajom (Csató, Hunyadi, Nemeth J.), Létavértes—Berettyóújfalui SE (Göz, Antal, Erdős), Mikepércs—Polgár (Koroknai, Nyilas, Buglyó), Nagyaráb—Nádudvar (Nagy J., Kiss A., Nagy Gy.), — Körzeti bajnokság, Debreceni körzet, Keleti csoport (16): Fülöp—Keked, Nyíradony—Hosszúpályi, Almósd—Nyírmártonfalva, Monostorpályi—Nyírácsád, Nyíradony—Vámospercs, — Nyugati csoport (16): Hajdúbagos—Egyek, Tiszacsécsge—Djsezentmargita, Hajdúdorog—D. Kinizsi II., Górhézáza—Sárand (15,30), — Berettyóújfalui körzet (16): Váncsod—Mezősas, Mezőpéterd—Szentpéterszeg, Biharkezes—Kismarj, Pocsaj—Hencida, Zsáka—Kőrösszakál, Esztár—Magyarhomorog, Csókmó—Berekbőszörmény.
 - Torna: DMVSC nagyerdői tornaterme, 10: A serdülő fiúk I. osztályú egyéni bajnoksága, Szabadon választott gyakorlatok.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHARI MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Piaci árak

Table with 5 columns: Debr., H.-bősz., H.-nán., B.-újf., H.-szob. and rows of market prices for various goods like Burgonya, Sárgrépa, Petreusz, etc.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Szombaton reggel 6 óráig vasárnap reggelig dr. Márkus István (Nagyerdei körút 24.), ezután dr. Zsupos Sándor (Végh Dezső utca 22.) az ügyeletes debreceni állatorvos.

BALESETI ÜGYELET. Szeptember 14-én, szombaton Debrecenben, a Sebészeti Klinika; szeptember 15-én, vasárnap a megyei tanács kórháza tart baleseti ügyeletet.

PROGRAMOK

Szeptember 14., szombat Debrecen 18 óra, Kőlcsey-park: Megzenésített versek. Közreműködik: Szabó Viola.

Szeptember 15., vasárnap Debrecen 10 óra, művelődési központ: A három kisgida - a Vojtina bábgégyűttes előadása.

Megyei őszi tárlat

A Hajdú-Bihar megyei Tanács és a Magyar Képzőművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezete ez évben is megrendezi a már hagyományos őszi tárlatot. A tárlat nyilvános, bárki beküldheti a műveit, aki Hajdú-Bihar megyében, illetve Debrecenben él.

Társadalmi munkaakciók a népfrontkongresszus tiszteletére

Közhasznú felajánlásokra számít, társadalmi munkaakciókat hirdet a Hazafias Népfront megyei bizottsága a népfrontkongresszus tiszteletére. Szeretnék, ha a lakosság hozzájárulna környezetének szépítéséhez.

LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT

Éjjel-nappal minden nap hívható Debrecenben a lelkesegély-szolgálat a 12-165-ös telefonszámon.

TANFOLYAMOK a Kőlcsey Művelődési Központban

Még lehet jelentkezni a Kőlcsey Művelődési Központ tanfolyamaira. A sikkötés iránt érdeklődjétek 17-én, (kedden) 17 órától az Irinyi tereben, a szabás-varrás tanfolyamra 18-án, szerdán, 17 órától az Irinyi tereben, a kézi kötés iránt érdeklődjétek 19-én, csütörtökön 17 órakor várják az Irinyi tereben. A kismama tanfolyam iránt érdeklődjétek 16-án (hétfőn) 17.30 órakor a hírlapoltvasóban. A kézi textiltűstés iránt érdeklődjétek 18-án (szerdán) 17.30 óráig várják a képzőművészeti tereben. Részletes felvilágosítás a 13-977-es telefonon. (x)

1985. Szeptember 14., SZOMBAT

SZERÉNA NAPJA

A Nap két 6.20 - nyugszik 18.59 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Szombat estig: Időnként megnövekszik a felhőzet, de csak gyenge zápor alakulhat ki. A délnyugati szél többfelé élénk lesz. Hajnalban a Dunántúlon helyenként köd keletkezik. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4 és 9, a legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 18 és 23 fok között várható.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Kétszázhuszötöd évvel ezelött, 1760. szeptember 14-én született Firenzében, és 82 éves korában, 1842-ben halt meg Párizsban Maria Luíge Cherubini, olasz származású francia zeneszerző, a XVIII. század végén francia polgári forradalom korszakának egyik legjelentősebb operaszerzője.

A lottó nyerőszámai:

2, 33, 41, 69, 73

GYERMEKVÉDELEM

Az Apa - mert jó apa volt - lebontotta a hétvegi házat, és iskolát kezdett építeni a telkén. S. F.

KÖZLEMÉNYEK

Erkel Ferenc születésének 175. évfordulója tiszteletére a Csokonai Színházban este 7 órakor Bánk bán Erkel-bérlében. (x) Vértési István, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. Közelkedési Fehérvári előadója részére kiállított 0444 sorsszám, fényképes, egy aranyásvó, piros színű, fedőlapján „A megyei tanácsvezetés bizottsága közlekedési feladatokat ellátó szakigazgatási szervének ellenőrzési jogkör gyakorló dolgozója” felirattal igazolvány elvezetett. Használatra 1985. szeptember 1-től érvénytelen. (x) Ertesítjük vendégeinket, hogy a Kerekselepi fürdő szeptember 15-től kezdődően a téli időszakra bezárjuk. Kérjük, ebben az időszakban keressék fel a Nagyerdei gyógyfürdőt, ahol szolgáltatásainkkal vendégeink rendelkezésére állunk. Debrecen Víz- és Gyógyfürdő V. (x)

A TITÁSZ Vállalat debreceni kirendeltsége

eresteli a Debreceni Szociálisták Magyarországi Szakszervezetének (Debreceni) részére megépített kifestőszög hálózatot 1985. szeptember 17-én 8.00 órakor felszűntetés alá helyezi. Nevezett időponttól a vezeték érintése élet- és balesetveszélyes! (x)

MOZI • TV • RÁDIO

MOZI Andrioidok lázadása (amerikai). Vig ma, vasárnap n. 10, n. 12. Apolló ma, vasárnap 4, 6, 8. Horváth Árpád vasárnap 4, 6, 8. Egy kicsit én, egy kicsit te (magyar). Vig ma, vasárnap hn. 4, 6, n. 9, Apolló ma, vasárnap n. 10, n. 12, hn. 2, Meteor ma, vasárnap n. 3, n. 6, n. 8. Fantom az éjszakában (amerikai). Híradó ma, vasárnap 10, hn. 8. Kedvezmények nem érvényesek! Apacsok (NDK). Meteor mese ma, vasárnap 3, n. 5. Bűvészes (olasz). Művész ma, vasárnap 1. E. Eszmélés (magyar). Művész ma, vasárnap 5. Feketeszakáll szelleme (amerikai). Klinika vasárnap 5. A gejzírűgyök títka (szovjet). Vig ma, vasárnap hn. 2. Az „E” akció (szovjet). Delta ma f. 6, vasárnap f. 4, f. 6. Kína szindróma (amerikai). Meteor kert ma, vasárnap 9. Rossz idő esetén a tereben! A levezethetetlen Vutang (kínai). Alfa ma f. 6, vasárnap f. 4, f. 6. Neven: Senki (olasz). Vig kamara ma f. 5, f. 7, vasárnap f. 3, f. 5, f. 7. Óld meg a Segut! (japán). 16. Petőfi kert ma, vasárnap 8. Tenkes kapitánya I-II. (magyar). Híradó ma, vasárnap f. 12, hn. 4.

MOZI film. 17.25 Reklám. 17.30 Vilám díj és Hungária díj. Nemzetközi útegetverseny. 18.10 MAFILM-magazin. 18.20 Képzőművészek. 18.25 Pócsok. Tévéfilm. 18.30 Surda Szentendré. 18.35 Reklám. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vers - mindenkinék. Szerelmes dalok - Népköltésék Baranyai felvidékről. 20.05 Bűvészpáradó. 21.00 Csöngessen a halálért. Angol tévéfilm. 21.05 éven felülteknek) 22.05 Sztah király szörnyű vadászata. Belorusz film. 23.50 Tv-híradó. 3. 24.00 Himnusz. BUDAPEST, 2.: 17.13 Műsorismertetés. 17.15 Képzőművészek. 17.20 Fent a Spitzbergáknál. Tévéfilm (ism.). 18.40 Gólyavári esték. A Biblia világa. Bibliai törvények. 19.30 Róckapalota a Loreley Szabadterén Színpadon. 20.00 „Rendületlen”-ül. Az 1942-es vígadóbeli irodalmi estek feldolgozása a Pesti Vigadóban. 21.00 Tv-híradó. 2. 21.20 „Jókörmök, veletek, uram!” Makkosmárián, a turistaház mellett telken. Dokumentumfilm. 21.50 Kocsárdok mentő EB. Döntők. 23.20 Képzőművészek. POZSONY, 1.: Úttörők magazinja. 10.00 A kis tengeri tündér. Cseh mesefilm. 11.30 Utazó kamera. 12.05 Orion. Tudományos magazin. 13.00 Zenés műsor. 13.30 Kaleidoszkóp. 14.45 Milyenek vagyunk, milyenek leszünk? 15.15 Vizek, halak, halászok. 15.40 Hosszú út az iskolába. NDK film gyerekeknek. 17.05 Katonák. 17.35-18.15 Találkozás a frydlanti kastélyban. 18.30 Válassz a nézők leveleit. 18.40-19.10 A Fekete Villám kalandjai. Angol tévémozgó. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vendégünk karosszéke. 20.30 Televárteret. 21.35 Sport híradó. 21.50 Francia filmvígjáték. 23.20 Jean-Luc Ponty. Zenés műsor. POZSONY, 2.: 8.20 Bevádlottok. Brazil film. 10.00 Cseh-szlovákia-USA férfi röplabdameccs. 11.30 Országnyelvtanfolyam gyerekeknek. 16.55 Cseh-szlovákia-Szovjetunió jégkorongmeccs. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Emília Galotti. 20.45 A Tv-híradó szerkesztőségében. 21.30 Zuzana Hubová énekel. 21.50 Sportversenyek, felvételek. BUKAREST, 12.05 Hétvégén. 13.45 A hét polihikai esemény. 18.00 Tv-híradó. 18.30 Munkáról, tanulásról. 19.10 Televízió. 19.40 A kurzus. 20.00 Film. 20.40 Tv-híradó. 21.00 Kedvelt dallamok. UNGVÁR, 16.45 Egy pohár víz. Film. 1-2. rész. 19.00 Híradó.

Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.25 Családi tükör. 8.55 Reklám. 9.00 Szécs népi muzsika. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Ismét - a javából! 12.00 Déli krónika. 12.30 Déli zenepáradó. 13.20 Népezenéi példatár. 13.30 Földért, kenyérért. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 A hét embere. 14.20 Mindennapi irodalmunk. 14.50 Régi hírek énekesek műsorából. 15.10 Új Zenei Újság. 15.54 Reklám. 16.00 168 óra. 17.30 A szülőföld muzsikája. Baranyai utazás. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.25 Mai könyvajánlatunk. 18.28 Műsorismertetés. 18.45 Vallomások a szülőföldről. 19.50 Csavlek Etelka népdalfeldolgozásokat énekel. 20.15 Angol asszonyok. Operett. 22.00 Hírek. Időjárás. 22.10 Sport híradó. 22.25 Európa hangversenyteremből. Az Alban Berg vonósnégyes. 23.38 Mafista megérkezés. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-5.50 Éjféli után. PETŐFI, 4.30-7.50 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Stereobéltető műsor. 8.11 Népszerű muzsika - világhírű előadók. 8.50 Tíz perc külpolitikáról (ism.). 9.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 9.05 „Tövisék és virágok”. Zenés, irodalmi magazinműsor. 10.00 Szombat délelőtt. 11.00-11.05 Hírek. Időjárás. Utközben. 12.00 Hírek nemetül, oroszul és angolul. 12.10 Jó ebédhez szól a nóta. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 13.05 Miska bácsi levelesládája. 13.45 Időjárás és vizátlás-jelentés. 14.00 Magunkat ajánljuk. 16.00 Slágerhírek - filmklip. 16.47 Az élő népdal (ism.). 16.57 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 17.05 Joseph Horowitz: Varieté. 17.15 Sport. 18.00 Slágerek mindenkinék. 19.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 19.05 Sport. 19.50 Muzsika. 20.40 Sárközi József népi zenekara játszik. 21.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 21.05 Szilvárvány (ism.). 2.30 Könyvkiadás Szófia. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.10 Sport híradó. 23.15 -0.13 Dzsess. 0.15 Magyar és idegen nyelvű vízjelző szolgálat. (Csak középhullámon.) 0.15-5.50 Éjféli után. J. MÚSOR: 7.00 A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szolnokról. 7.30 A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Miskolcra. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.08 A kiállítóterem programjából. 8.11 Szerep beállítóműsor. 8.17 Előzetes. 8.20 Bach-organahangverseny. 9.44 A Magyar Operánvomban. 10.25 Műsorajánlat. 10.30 Slágerlista. 11.00 Hangfelvételek felsőfokon. 12.14 A Deller-consort Purcell-felvételeiből. 12.30 Iskolarádió. 13.00 Hírek. Időjárás. 13.03 Műsorismertetés. 13.05 Kivánságiműsor szombaton. 14.05 Lemezbörze hetek. 15.00 Kivél cserejére. Dokumentumfilm. 15.47 Brahms német népdalaiból. 16.00 Aranyalbum. 17.15 Kritikuskó fóruma (ism.). 17.25 A Time együttes felvételeiből. 17.55 Maria Callas operafelvételeiből. 18.37 Eletek muzsikája. A mikrofonnál: Doráti Anor. 19.03 Hírek. Időjárás. 19.03 Műsorismertetés. 19.05 Szabó Sándor gitározik. 19.35 Zenekar. 21.00 Ertek és felfedezések. 21.13 A XC szolár. Vers. 21.20 Isaac Stern hegedű. 21.42 Uborkaszegő. 22.42 Révbe jutva. Hangjáték. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás. NYIREGYHÁZA: 8.00 Hírek. Lapszemle. Evfordulónaptár. 8.30 A héten történt. Osszeállította: Szilágyi Mária. 8.50 Hétvegi teríték, zenével (A tartalomról: Szellemi ambulancia - László Judit - Autómataszámok - Hobbimikrofon). 9.58-10.00 Misorolozetes (A nap szerkesztője: Agoston István). VASÁRNAP KOSSUTH: 6.00-7.30 Jó reggelt! 7.30 Baráti kör - Bártán. 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Utközben hét napja. 8.25 Keneszyval. 8.30 Hírek. Időjárás. 8.34 Reklámközpont. 9.00 Alice Tükör. 9.42 Az MRT gyermekkorosa énekel. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.15 Edes anyanyelvünk. 10.10 Örökzöld dallamok. 11.00 Gondolat-jel. A rádió kulturális hetilapja. 12.00 Déli krónika. Sport. 12.15 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45 Rázós úton. 12.55 Népdalkörök pódiuma. 13.20 Mit üzen a Rádió? 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Művészelemek. 15.21 Kaputt. Regény. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Mihál Pletnyov zongorázik (ism.). 17.00 Böles kisbabák. koravén gyerekek. 17.30 Komoly zenei lemezlovas. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.40 Vallomások a szülőföldről. 19.40 Bolgár művészek operafelvételeiből. 20.23 Enekek Eneke (ism.). 21.05 Francia sanzonok. 22.00 Hírek. Időjárás. Totó. 22.10 Sport híradó. 22.25 A zenefordalom remekműveiből. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-4.20 Éjféli után. PETŐFI: 6.00 Dallamoktól. 6.52 A mai nap kulturális programjából. 7.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 7.05 Az evangélikus egyház felőrája. 7.35 Vasárnap! organamuzsika. 7.52 Torna. 7.57 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Amikor én meg... Beszélgetés

TELEVÍZIO

SZOMBAT BUDAPEST, 1.: 8.23 Műsorismertetés. 8.25 Tévétorna. 8.30 Nasa. 8.35. A szegedi körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora (ism.). 8.50 Don Quijote. Spanyol filmsorozat. 16. rész (ism.). 9.15 Tizen Tüzlak Társasága (ism.). 10.05 Fesztiváldíjas gyermekműsorok. Kéznyomok; Mondok neked valamit. Rajzfilm a kommunikációról. 11.05 Még megmenthető. XI.1. rész. Az élet bolygója. 11.15 Reklám. 11.20 Szerelm és barátság története. Olasz tévéfilmsorozat. VI.2. rész (ism.). 12.20 Képzőművészek. 14.37 Műsorismertetés. 14.40 Kalligráfia, a szépírási művészete. Angol rövidfilmsorozat. IV.2. rész. A szereplés fénykora. 15.10 Beszédművelés. 15.35 Ma egy házbán. Cseh-szlovák filmsorozat. IX.6. rész. Az esőt bíró lány. 16.35 Hírek. 16.40 Alomgyár. NSZK

TELEVÍZIO BUDAPEST, 1.: 8.23 Műsorismertetés. 8.25 Tévétorna. 8.30 Nasa. 8.35. A szegedi körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora (ism.). 8.50 Don Quijote. Spanyol filmsorozat. 16. rész (ism.). 9.15 Tizen Tüzlak Társasága (ism.). 10.05 Fesztiváldíjas gyermekműsorok. Kéznyomok; Mondok neked valamit. Rajzfilm a kommunikációról. 11.05 Még megmenthető. XI.1. rész. Az élet bolygója. 11.15 Reklám. 11.20 Szerelm és barátság története. Olasz tévéfilmsorozat. VI.2. rész (ism.). 12.20 Képzőművészek. 14.37 Műsorismertetés. 14.40 Kalligráfia, a szépírási művészete. Angol rövidfilmsorozat. IV.2. rész. A szereplés fénykora. 15.10 Beszédművelés. 15.35 Ma egy házbán. Cseh-szlovák filmsorozat. IX.6. rész. Az esőt bíró lány. 16.35 Hírek. 16.40 Alomgyár. NSZK

RÁDIO

SZOMBAT KOSSUTH: 4.30-7.50 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05

HAJDÚ-BIHARI NAPLO - A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja - Főszerkesztő: dr. Bényei József - Főszerkesztő-helyettes: Boda István - Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10. 4024 - Telefon: 12-144, nyomdai ügyelet: 16-695 - Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001. - Telefon: 12-144 - Feloldó kiadó: dr. Szabó Irméné - Terjeszti a Magyar Posta - Előfizethető: a hírlapkezesítő postahivataloknál és kézbesítőknél - Előfizetési díj egy hónapra 43 forint, negyedévre 129 forint, egy évre 516 forint - Index 25 027 - ISSN 0133-1051 - Alföldi Nyomda, Debrecen - Felelős vezető: Benkő István

Lázár

Lázár G. pán kormányseretében titkárságnak elnöké Imre, Lázár G. megjelent Péter kultúrettségének

Szolg

Az idegekben ment a legutóbbi szon sajtó mintegy rávetett kos, sőt zürmiatti nyugtalan kor váratlanul kadt a késő nyak. Az ország időjárás híde már a kényes nem vált kiadott getett, míg v. kissé szorítását is jól jön és hat a Debrecen. Vállalat vezetőinek az eger telt nyilatgérnt a fűtés és szakszerűen a rendszer össze a megszoritott az időjárás, bált veheti a tás.

Nem könnyű ideig tartó, s a kintetében sem munka kellett ezt így ki lehet. Az elmúlt fűtés nagy mértékben vette az erőt mint még soha szetes is, ha hogy húszszer kellett elvezetni bet, mint az edzőtöbben összes tette, hogy az tés idény m karbantartásra sebb idő állt a megszokott mint száz, csak lio forintba kerseges erőművi és pészeti javítás zéscserék és re

A Debreceni Vállalat is észre idővetésesget, tési idény eltöltő karbantartási érte. Elismerés mondvá a váll egyes dolgozója napokban megkásos idény e semmiféle hiánzavarja. Erte elhatározott tartani tudták llyen elvük volt tál által „kihó pontok mielőbb betétele. Másfé egy viszonylag karékos karbankezték megvalósztesen abban, hogy a legkarékosság sem